

Diagnoza stanu wyjściowego dla Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022

Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej gminy Krzeszowice służy zidentyfikowaniu problemów i wskazaniu czynników rozwojowych, które tworzą potencjał do planowania polityki problemowej. Dane zebrane w tej części mają być także pomocne do ukazania uwarunkowań, jakie należy brać pod uwagę przy podejmowaniu decyzji i planowaniu rozwoju Gminy Krzeszowice. W trakcie prac baza danych statystycznych i informacji pochodzących z wielu źródeł była znacznie szersza niż zamieszczona w niniejszym dokumencie, a podczas prac Konwentu Strategicznego służyła do poszerzenia tła i zwiększenia trafności diagnozy stanu wyjściowego oraz – w części – prognoz zamieszczonych w dokumentach krajowych, regionalnych i powiatowym.

Ze względu na opóźnienie w agregowaniu danych statystycznych, wynikające z trybu opracowywania danych przez Urząd Statystyczny, diagnoza stanu wyjściowego ma na celu wykazanie tendencji zjawisk społeczno – gospodarczych, zachodzących na terenie Gminy Krzeszowice, i osadzeniu ich w kierunku zmian typowych dla kraju i regionu.

Oparcie się na takim sposobie diagnozowania wynika z dużej integracji pogranicza Małopolski, Śląska i Zagłębia, wzajemnego przenikania się funkcji i korzystania przez mieszkańców tego obszaru z usług publicznych oraz funkcjonowaniu na rynku pracy, którego cechą charakterystyczną jest duża mobilność mieszkańców.

W trendy te wpisuje się również Gmina Krzeszowice, której mieszkańcy korzystają z usług placówek służby zdrowia, edukacyjnych, kulturalnych itp. oraz z rynku pracy zarówno aglomeracji krakowskiej, jak i Małopolski zachodniej, a także Śląska i Zagłębia.

1.1. Ogólna sytuacja społeczno – gospodarcza Gminy Krzeszowice

Charakteryzując sytuację wyjściową Gminy Krzeszowice należy podkreślić jej dogodne położenie w jednym z najsilniejszych pod względem potencjału ekonomicznego i demograficznego w skali Polski regionów – w Małopolsce. Ten czynnik w istotny sposób wpływa na duży, a zarazem nadal rosnący, potencjał Gminy Krzeszowice, wynikający nie tylko z zmian wewnątrz gminnej wspólnoty, ale także w otoczeniu – w dwóch rozwijających się regionach opartych na aglomeracjach krakowskiej i śląskiej. Ich potencjał usług publicznych, rynku pracy i podmiotów gospodarczych otwiera większe możliwości udziału Gminy Krzeszowice w pozytywnych zmianach społeczno – gospodarczych.

Fakt, że Gmina Krzeszowice leży w obszarze oddziaływania gospodarczego dwóch ośrodków wskazanych w krajowych dokumentach jako „podstawowe dla systemu osadniczego” Polski i strategiczne dla krajowej gospodarki, wpływa m.in. na ocenę atrakcyjności inwestycyjnej oraz pozwala prognozować bardziej optymistycznie niż dla innych gmin tendencje demograficzne i rozwoju infrastruktury technicznej.

Dla Gminy Krzeszowice jest to podstawa do planowania rozwoju w symbiozie z rozwojem konurbacji krakowsko – śląskiej, której potencjał demograficzny i gospodarczy plasuje ten obszar w czołówce krajowej. Problem wskazany w „Koncepcji Przestrzennego

Zagospodarowania Kraju 2030”, polegający na małej konkurencyjności polskich regionów w porównaniu do regionów wysoko rozwiniętych krajów zachodniej Europy, jest generalnie problemem dla wszystkich regionów Polski i zminimalizowanie jego skutków jest wyzwaniem dla polityki rozwoju regionów w skali całego państwa. Niemniej konurbacja krakowsko – śląska, z jej bazą naukową, ekonomiczną i dużym potencjałem innowacyjnym w skali kraju, jest dla Gminy Krzeszowice fundamentem projektowania rozwoju i założeniu, że obszar ten będzie należał do najszybciej rozwijających się w Polsce.

Problemem rzutującym na kierunki zmian społeczno – gospodarczych w państwie, a tym samym również w Gminie Krzeszowice, jest i będzie w przyszłości zmiana struktury demograficznej ludności, co będzie determinowało przeprofilowywanie się wielu usług publicznych, począwszy od edukacji po ofertę w zakresie usług zdrowotnych – opieki medycznej, opieki nad osobami niepełnosprawnymi, usług rehabilitacyjnych i promowaniu zdrowego stylu życia. Zjawisko to w województwie małopolskim zostało zdiagnozowane w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020 następująco: *Na tle średniej dla kraju, mediana wieku ludności Małopolski w 2009 roku była nieznacznie niższa (36,6 lat dla województwa wobec 37,7 lat dla Polski). Strukturę wieku charakteryzuje wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym: 20,0% (kraj 18,9%), niższy natomiast w wieku produkcyjnym: 63,7% (kraj 64,5%) oraz w wieku poprodukcyjnym: 16,3% (kraj 16,5%). Przeciętne trwanie życia mieszkańców Małopolski jest dłuższe niż średnie dla kraju. Mężczyźni żyją dłużej o 1,6 roku (przeciętnie – 73,1 lat), a kobiety – o 1 rok (przeciętnie – 81,1 lat).*¹

Dla polityki gminy w obszarach usług społecznych (edukacja, opieka przedszkolna, opieka medyczna, opieka nad osobami starszymi, usługi kulturalne, sport i rekreacja) ważne jest określenie liczby tych osób zarówno w wieku przedprodukcyjnym, jak i poprodukcyjnym, stanowiących znaczące grono odbiorców tych usług. Ujęte w poniższej tabeli dane ukazują również potencjał rynku pracy i wyzwania, jakie stają przed samorządem, który musi dostosować swoje działania także do potrzeb osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

Tabela 4. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Wskaźnik – liczba ludności				Dane dla Małopolski	Dane dla powiatu krakowskiego	Dane dla Gminy Krzeszowice
w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	2014	osoba	640835	53112	5695
w wieku produkcyjnym	ogółem	2014	osoba	2115881	169703	20160
w wieku poprodukcyjnym	ogółem	2014	osoba	611620	45702	6596

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

¹ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 23

Tabela 5. Procent ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Wskaźnik – liczba ludności			Dane dla Małopolski	Dane dla powiatu krakowskiego	Dane dla Gminy Krzeszowice
w wieku przedprodukcyjnym	2014	%	19,0	19,8	17,5
w wieku produkcyjnym	2014	%	62,8	63,2	62,1
w wieku poprodukcyjnym	2014	%	18,2	17,0	20,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Sytuację na rynku pracy Gminy Krzeszowice na tle regionu małopolskiego odzwierciedlają wskaźniki w powyższych tabelach, dających pogląd na skalę problemów, jakie powinny znaleźć odzwierciedlenie w kierunkach interwencji administracji publicznej wszystkich szczebli.

O ile wskaźnik obciążenia demograficznego będzie wyzwaniem dla płynności finansowej krajowego systemu ubezpieczeń społecznych, o tyle skutki jego niewydolności (np. prognozowane drastycznie niskie emerytury) oznaczać będą dla gminy konieczność interwencji poprzez posiadane narzędzia polityki społecznej.

W zależności od podniesienia atrakcyjności Gminy Krzeszowice jako miejsca osiedlania się osób spoza regionu, wybierających Małopolskę jako miejsce zamieszkania, będzie możliwe złagodzenie na gruncie lokalnym negatywnych dla Polski zjawisk demograficznych. Efektywne wykorzystanie obecnie posiadanej infrastruktury społecznej będzie tym lepsze, im w mniejszym stopniu skutki emigracji i procesów starzenia się społeczeństwa będą miały miejsce w Gminie Krzeszowice. Będzie to możliwe wówczas, gdy na obszarze gminy będą przygotowane – pod względem planistycznym oraz zapewnienia dostępu do infrastruktury i powiązań komunikacyjnych – nowe tereny mieszkaniowe, pozwalające na zachęcenie osób poszukujących miejsca osiedlenia do wyboru Gminy Krzeszowice jako miejsca stałego zamieszkania lub lokalizacji zakładów pracy. Obserwując tendencje światowe i krajowe można stwierdzić, że jednym z najważniejszych argumentów za takimi wyborami jest atrakcyjny czas dojazdu do miejsca pracy z miejsca zamieszkania.

Poprawa funkcjonujących połączeń komunikacyjnych i skrócenie czasu dojazdu z obszaru Gminy Krzeszowice do miejsc zatrudnienia (głównie Kraków, okolice Krakowa, Chrzanów, Trzebinia) powinna brać pod uwagę także koszty dojazdu, co oznacza, że preferowany powinien być system komunikacyjny bazujący na transporcie publicznym na głównych kierunkach przemieszczania się mieszkańców gminy oraz na oparciu się na powiązaniu transportu indywidualnego z transportem publicznym w formule „Parkuj i Jedź”. Taki kierunek działań byłby odpowiedzią na dzisiejsze problemy transportowe mieszkańców Gminy Krzeszowice, pracujących poza miejscem zamieszkania. Co więcej – byłby zgodny z polityką regionalną Małopolski, która w poprawie komunikacji publicznej upatruje jeden z warunków wykorzystania potencjału rozwojowego aglomeracji krakowsko – śląskiej.²

² Patrz: Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 23

Położenie Gminy Krzeszowice w centralnym obszarze wskazanej jako rozwojowa aglomeracji krakowsko – śląskiej, dysponującej powyżej wymienionymi atutami, należy traktować jako podstawę do planowania rozwoju w oparciu o tendencje demograficzne korzystne dla tej części Polski południowej, której gmina jest integralną częścią. O skali wykorzystania tego potencjału będą decydować jednak przede wszystkim powiązania komunikacyjne, określone izochromą czasu dojazdu do tych ośrodków, które mają najkorzystniejsze warunki dla tworzenia miejsc pracy – Krakowa i Śląska.

1.2. Diagnoza sytuacji w obszarach funkcjonalnych Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022

Określając punkt wyjścia do zaplanowania działań w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014-2022 jako celowe uznano podanie takich informacji, które oddadzą stan dzisiejszy sytuacji społeczno – gospodarczej w gminie, ale pokażą też elementy otoczenia wpływające na potencjał rozwojowy Gminy Krzeszowice.

Do możliwie precyzyjnego zdiagnozowania sytuacji w sześciu obszarach wybranych dla zapisu Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022 podane poniżej informacje pokazują kontekst regionalny i (w niektórych przypadkach, tam gdzie kompetencje powiatu mają wpływ na zachodzące zmiany) także powiatowy, a jednocześnie przytaczane są dane statystyczne, obrazujące poziom życia i efekty działań w przedziale czasowym, pozwalającym na uchwycenie określonych tendencji. Takie spojrzenie stanowi dobre tło do oceny zmian zjawisk społeczno – gospodarczych, zachodzących w ostatnich latach i pozwala na lepsze zrozumieniu zasadności (lub braku zasadności) oceny dokonanej na etapie konsultacji i warsztatów, przygotowujących materiał wyjściowy do zredagowania roboczej wersji Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022. Efekt zaprezentowanej dalej diagnozy jest także wynikiem analiz i dyskusji, jakie dokonywały się podczas posiedzeń Konwentu Strategicznego oraz konsultacji społecznych i prac komisji problemowych Rady Miejskiej w Krzeszowicach.

1.3. Gospodarka i technologie innowacyjne

Gmina Krzeszowice należy do tej kategorii gmin, które w okresie intensywnej industrializacji kraju bazowały na stosunkowo dużych zakładach pracy, najczęściej plasujących się w tradycyjnych sektorach gospodarki. Lokalne firmy działały głównie w branży budowlanej i produkcji materiałów budowlanych oraz w górnictwie skalnym, a osoby aktywne zawodowo były przeważnie zatrudnione poza obszarem gminy – w dużych zakładach pracy, takich jak kopalnie, zakłady przemysłu metalurgicznego i chemicznego. Restrukturyzacja tych branż i silna redukcja zatrudnienia spowodowały znaczący wzrost osób nieaktywnych na rynku pracy, korzystających z ubezpieczeń społecznych lub innych mechanizmów wspierających osoby, które straciły pracę.

Skutki tej restrukturyzacji są nadal widoczne na rynku pracy Gminy Krzeszowice – lokalne zakłady produkcyjne, w tym kopalnie surowców skalnych, nie są już tak dużym pracodawcą jak przed okresem restrukturyzacji, a liczba podmiotów gospodarczych po początkowym okresie wzrostu ustabilizowała się na poziomie 2,5 – 3,0 tys., choć w okresie 2007 – 2014

(czyli od początku zjawiska kryzysu finansowego do skutkującej stagnacją okresu ostatnich lat) doszło do zmniejszenia się liczby podmiotów gospodarczych. Tendencje te obrazuje tabela poniżej:

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Krzeszowice

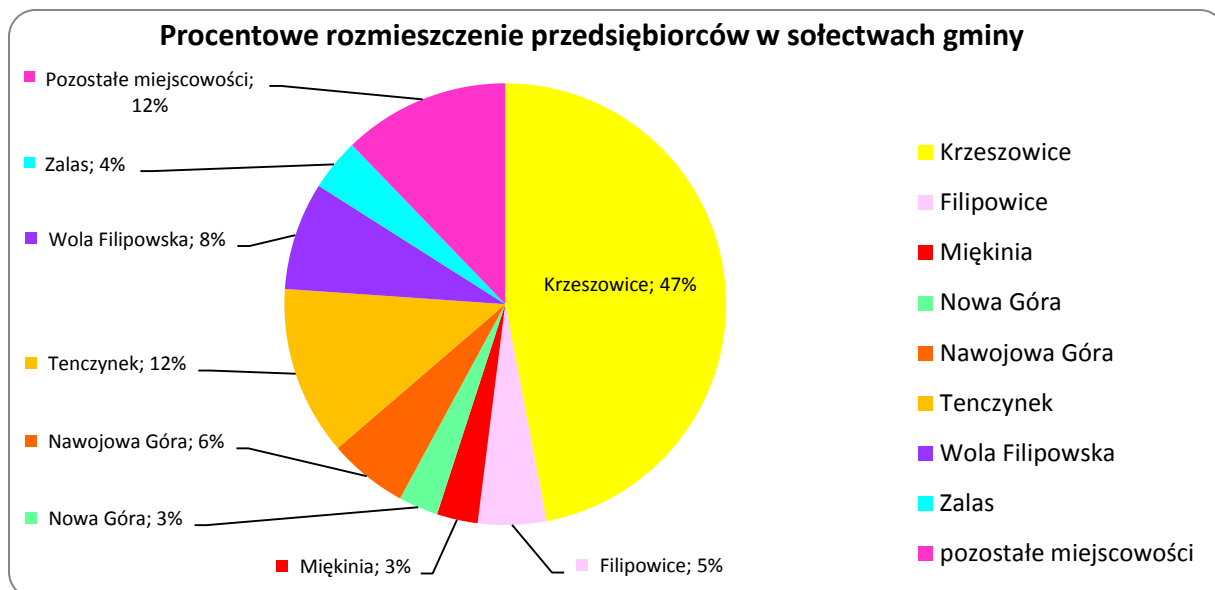
Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Krzeszowice	
Rok	Liczba podmiotów gospodarczych
2009	2720
2010	2818
2011	2349
2012	2145
2013	2199
2014	2310

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Prognozowane dla Małopolski poszerzanie się zasięgu obszaru metropolitalnego, według zapisów strategii regionalnej, powinno nieść w najbliższej perspektywie czasowej do 2020 roku także dla Gminy Krzeszowice pozytywne zjawisko znalezienia się w strefie koncentracji aktywności gospodarczej: *Obszar metropolitalny Krakowa stanowi strefę koncentracji aktywności gospodarczej – w oparciu o napływ inwestycji zewnętrznych oraz wewnętrzne czynniki, decydujące o jego przewadze konkurencyjnej. W ostatniej dekadzie Krakowski Obszar Metropolitalny odnotował największy poziom dodatniej zmiany w zakresie wzrostu gospodarczego oraz jakości życia. Obszar ten sukcesywnie zwiększa swój potencjał demograficzny oraz poszerza zasięg oddziaływania terytorialnego. Obecnie obejmuje on powierzchnię ok. 4,3 tys. km², zamieszkiwaną przez około 1,5 mln osób. Potencjał ludnościowy stawia obszar metropolitalny Krakowa na niekwestionowanym 3. miejscu w Polsce, po metropolii Górnośląskiej i Warszawskiej. Postępująca metropolizacja powinna prowadzić do dalszego rozszerzenia zasięgu obszaru metropolitalnego oraz osiągnięcia w okresie kolejnej dekady potencjału ludnościowego na poziomie około 2 mln mieszkańców.*³ Stanowiąc część szeroko rozumianej metropolii krakowskiej, Gmina Krzeszowice powinna w większym stopniu skorzystać z rozwoju trzeciego co do wielkości obszaru metropolitalnego w kraju. Biorąc pod uwagę aktualną strukturę podmiotów gospodarczych aktywnych na terenie Gminy Krzeszowice, należy uwzględnić, że w horyzoncie czasowym przyjętym dla niniejszej strategii, podstawę zatrudnienia będą nadal stanowiły małe firmy, głównie z sektora usług i handlu, oraz działające na terenie gminy kopalnie surowców skalnych. Dla prognozowania rozwoju poszczególnych miejscowości i wspomaganiu ich funkcji społeczno – gospodarczych na tle gminy warto uwzględnić potencjał gospodarczy w podziale na strukturę osadniczą w gminie. Procentowe rozmieszczenie podmiotów gospodarczych w sołectwach gminy obrazuje poniższy wykres kołowy.

³ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 45

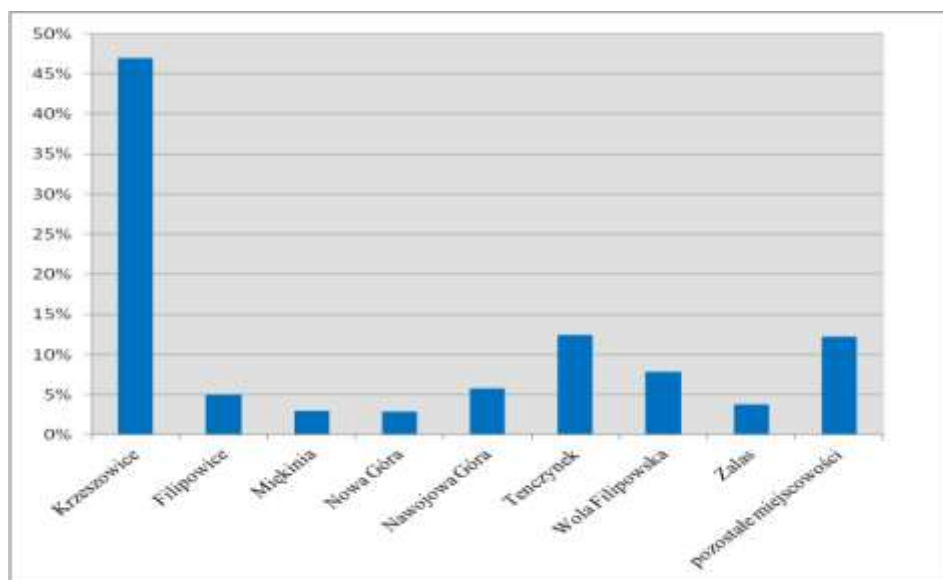
Wykres 2. Procentowe rozmieszczenie przedsiębiorców w sołectwach Gminy Krzeszowice według stanu na 2014 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Diagnostując sytuację wyjściową przedsiębiorczości w Gminie Krzeszowice należy zwrócić szczególną uwagę na dominację ośrodka miejskiego nad pozostałymi miejscowościami, co oznacza, że centrum życia gospodarczego gminy jest wyraźnie wskazane i historycznie udokumentowane.

Wykres 3. Liczba przedsiębiorców w mieście i w sołectwach Gminy Krzeszowice w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Rolnictwo

Rolnictwo nie jest znaczącym sektorem w gospodarce Gminy Krzeszowice. Zmiany w sektorze rolnym, szczególnie szybkie w ostatniej dekadzie, spowodowały, że aktualnie jako zatrudnionych w rolnictwie w Gminie Krzeszowice ujmuje się jedynie niewielki procent mieszkańców. Ta tendencja, w wyniku polityki rolnej UE, preferującej w systemie dopłat gospodarstwa w niewielkim stopniu reprezentowane na terenie Gminy Krzeszowice, może się pogłębiać. Dla terenów wiejskich Gminy Krzeszowice oraz dla odpowiedzialnych za politykę na rynku pracy będzie to oznaczać konieczność stworzenia warunków do rozpoczęcia działalności gospodarczej poza rolnictwem lub wzmocnienie podmiotów w obszarze przetwórstwa rolno – spożywczego, które przyczynią się do stabilizacji lokalnych rynków zbytu produktów rolnych i umożliwią prowadzenie upraw lub hodowli jako podstawowe lub dodatkowe formy pozyskiwania dochodów. Problemem całego województwa będzie jednak z pewnością duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych.

W przypadku Gminy Krzeszowice sytuacja wygląda podobnie – średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie w 2014 r. wynosiła 2,14 ha fizycznych, co stanowi 2,20 ha przeliczeniowych. Całkowita liczba gospodarstw rolnych to 2131 (wg stanu na sierpień 2014 r.), a liczba gospodarstw ekologicznych, funkcjonujących na terenie gminy, dla całości obrazu sektora rolniczego w gminie nie ma istotnego znaczenia. Działające gospodarstwa rolne w znacznej części ograniczają się do produkcji na własne potrzeby lub nastawione są na sprzedaż niewielkiej nadwyżki na lokalnym rynku. Wyjątkiem jest kilka średnich gospodarstw rolnych, o wielkości do 15 ha, których produkcja ukierunkowana jest na zapewnienie pasz na potrzeby hodowli zwierząt gospodarskich. Można prognozować, że w najbliższych latach sektor rolniczy o takiej strukturze jaką ma Gmina Krzeszowice, nie będzie w stanie konkurować z produktami importowanymi lub wyżej dotowanymi produktami z innych krajów UE. W zależności od wzrostu zamożności społeczeństwa i wzrostu świadomości konieczności zdrowego odżywiania się, rozwojowym może być obszar produkcji ekologicznej i zdrowej żywności, która może być uzasadniona ekonomicznie nawet w gospodarstwach o mniejszych powierzchniach, przy mniejszym zużyciu nawozów i środków ochrony roślin.

Negatywne zjawiska w małopolskim rolnictwie zauważa się także w Strategii Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, obrazując je danymi liczbowymi:

- *Liczba gospodarstw rolnych w porównaniu z wynikami PSR 2002 spadła z ponad 40 tys. do 22 tys., natomiast łączna powierzchnia zmniejszyła się z 81 tys. ha do około 67 tys. ha.*
- *Odnotować można wzrost przeciętnej powierzchni gospodarstwa rolnego, jednak w porównaniu ze średnią ogólnopolską rolnictwo Powiatu Krakowskiego charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem. Wzrost przeciętnej powierzchni jest wynikiem spadku liczby najmniejszych gospodarstw a nie skutkiem powiększania czy łączenia pozostałych.*
- *W strukturze gospodarstw rolnych dominują grunty pod zasiewami, choć ich powierzchnia zmalała z 69 tys. ha do 41 tys. ha.⁴*

---

⁴ Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, załącznik do uchwały Rady Powiatu w Krakowie z dnia 29 maja 2013 roku, str. 32

Według przeprowadzonego w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego, w Gminie Krzeszowice średnia wielkość działek rolnych użytkowanych w dobrej kulturze rolniczej wynosi około 0,76 ha, co minimalizuje całkowitą powierzchnię uprawianej ziemi. Gospodarstwa o powierzchni do 2,00 ha stanowią 83% ogólnej liczby gospodarstw, natomiast powyżej 15,00 ha to zaledwie 0,7 %. W strukturze przeważa produkcja roślinna – dominuje uprawa zbóż oraz roślin okopowych. W gminie nie prowadzi się produkcji towarowej, dominują gospodarstwa tradycyjne, wielokierunkowe, prowadzące produkcję na własne potrzeby. Spółdzielcze Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Agrokompleks w Sance prowadzi między innymi chów kur niosek i uprawę gruntu na potrzeby paszowe. Chów kur niosek i brojlerów prowadzony jest także w Nawojowej Górze.

Gospodarstwo ekologiczne w Nowej Górze prowadzi chów bydła i kóz. Rybactwem śródlądowym zajmowały się między innymi Przedsiębiorstwo Produkcji i Hodowli Ryb Słodkowodnych w Krakowie, Zakład Pstrągowy w Dubiu, oraz Ośrodek Produkcji Ryb Łososiowych w Czatkowicach. W wyniku zmian własnościowych zakłady te przestały być dostawcą ryb śródlądowych na rynek artykułów spożywczych.

Do zmniejszenia roli upraw warzyw i roślin ozdobnych w gospodarce gminy przyczyniła się likwidacja firmy pod nazwą Produkcja i Hodowla Roślin Ogrodniczych Spółka z o.o. w Krzeszowicach.

Rolnicy próbują w różny sposób zwiększyć opłacalność prowadzonej działalności rolniczej. Jedną z metod jest prowadzenie działalności agroturystycznej. Obecnie obserwuje się w Gminie Krzeszowice spadek znaczenia rolnictwa oraz niewielki wzrost areалу upraw w kierunku ogrodniczym. Hodowla zwierząt również nie stanowi znaczącego potencjału sektora rolniczego w gminie – szacunkową liczbę zwierząt hodowlanych w gminie prezentuje poniższa tabela nr 7.

Tabela 7. Wykaz szacunkowy zwierząt hodowlanych w Gminie Krzeszowice z 2010 r.

Zwierzęta hodowlane	Liczba zwierząt w 2005 r. ogółem [szt.]	Liczba zwierząt w 2010 r. ogółem [szt.]
Bydło	545 w tym 251 krów	573 w tym 254 krów
Trzoda chlewna	2199 w tym 166 loch	538 w tym 73 lochy
Drób	98 tys.	66 tys. 859 w tym kury 65 tys. 151
Konie	86	78

Źródło: Opracowanie własne, według zgromadzonych danych z 2005 r. i 2010 r. uzyskanych z Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. Dane nt. szacowanego pogłowia zwierząt hodowlanych można uzyskać dzięki Powszechnemu Spisowi Rolnemu, który odbywa się w Polsce co 5 lat, dlatego nie dysponujemy danymi na przestrzeni lat 2008-2012. Dane dotyczą tylko roku 2005 i 2010.

Liczba zwierząt hodowlanych z rejonu Gminy Krzeszowice ulega zmniejszeniu na skutek znacznej zmiany funkcji rolnictwa w gminie. Obecnie rolnictwo jest traktowane jako dodatkowe źródło dochodu, obserwuje się tendencję spadkową ilości zwierząt gospodarskich, których hodowla staje się nieopłacalna w stosunku do koniecznych do poniesienia nakładów. Diagnoza stanu wyjściowego w obszarze nr 1. **Gospodarka i technologie innowacyjne**, wskazanym w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022, zobrazowana powyżej przytoczonymi danymi liczbowymi i opisowymi, została w niniejszym dokumencie poszerzona o wnioski, jakie wskazali uczestnicy warsztatów strategicznych oraz wszyscy,

którzy włączyli się w proces konsultacji i składania uwag do zapisów ważnych w tym obszarze. Wyniki procesu prac nad tym dokumentem obrazują tabele, zawierające analizę silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (analiza SWOT) w obszarze nr 1. **Gospodarka i technologie innowacyjne**. Analiza ta została wykorzystana do opracowania niniejszej oceny silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze **Gospodarka i technologie innowacyjne**.

Tabela 8. Obszar nr 1. Gospodarka i technologie innowacyjne. Analiza SWOT

Obszar nr 1. Gospodarka i technologie innowacyjne. Analiza SWOT	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - obecność kilku dużych podmiotów gospodarczych z potencjałem finansowym; - rozwój ośrodka akademickiego AGH w Miękini; - dobrze rozwinięta sfera usług publicznych; - duży potencjał terenów nadających się do zagospodarowania jako obszary inwestycyjne; - dogodne połączenia i dobra dostępność komunikacyjna gminy; - obecność dobrze prosperujących firm rodzinnych w sektorze MŚP; 	<ul style="list-style-type: none"> - brak przygotowanych terenów inwestycyjnych; - sieć dróg wewnątrzgminnych niedostosowana do transportu towarów ciężkich; - mała aktywność sfery usług komercyjnych w gminie (konkurencja sąsiednich miast); - słabo rozwinięty sektor firm w obszarze technologii innowacyjnych w gminie; - brak kompleksowego podejścia do obsługi inwestora; - nieprzyjazna polityka podatkowa w odniesieniu do części podatników prowadzących działalność gospodarczą;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój ekonomiczny i naukowy sąsiednich ośrodków miejskich; - dogodne położenie gminy; - dostępność programów wspierających przedsiębiorców; - dostępność programów wspierających producentów rolnych i przetwórstwo rolno – spożywcze; - zewnętrzne środki na wsparcie ośrodka naukowo – badawczego w Miękini; - możliwości współpracy z podmiotami ukierunkowanymi na pomoc sektorowi gospodarczemu (Krakowski Park Technologiczny, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego itp.); 	<ul style="list-style-type: none"> - restrykcyjne przepisy z dziedziny ochrony przyrody; - duża konkurencja już istniejących lub powstających w otoczeniu obszarów i stref aktywności gospodarczej (Zabierzów, Trzebinia); - małe środki przeznaczane przez gminę na zagospodarowywanie terenów inwestycyjnych; - niepewna sytuacja polityczna, brak stabilności dla sektora gospodarczego; - brak możliwości prawnych do stworzenia strefy aktywności gospodarczej na obszarze ogródków działkowych w między DK 79 a linią kolejową w Krzeszowicach; - brak w gminie kapitału inwestycyjnego w branżach produkcji i usług czystych ekologicznie;

W wyniku zawartych powyżej analiz zaproponowano działania i kierunki interwencji dla Gminy Krzeszowice, które są wymienione w dalszej części tego dokumentu: **Obszary polityki rozwoju i ich cele operacyjne**.

Dla monitorowania skuteczności interwencji w obszarze **Gospodarka i technologie innowacyjne** przyjęte zostały poniżej wybrane wskaźniki realizacji celu.

Tabela 9. Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022

Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022				
Wskaźnik	Dane z 2003 roku	Dane z 2007 roku	Dane z 2013 roku	Założenie osiągnięcia wskaźnika w 2022 roku
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON ogółem	• 2671 ⁵	• 2628 ⁶	• 2199 ⁷	• 2400
Przemysł i budownictwo mieszkaniowe – mieszkania oddane do użytkowania				
• Mieszkania (mieszk.)	• 265	• 87	• 76	• 90
• powierzchnia użytkowa(m2)	• 39037	• 14365	• 11990	• 12545
Dochody gminy ogółem na 1 mieszkańca	• 1170,28	• 1785,16	• 2430,19	• 3159

1.4. Edukacja, rynek pracy i aktywne społeczeństwo

Między obszarami edukacji i rynku pracy zachodzi duża zależność, niosąca za sobą konieczność równoległego rozpatrywania spójności procesu edukacyjnego z potrzebami rynku pracy oraz zachodzącymi na nim zmianami. Jednocześnie dobrze wyedukowane społeczeństwo, mające gwarancję znalezienia swojego miejsca na rynku pracy, jest bardziej skłonne do włączania się w życie społeczne i współdziałał w codziennym kształtowaniu polityk lokalnych. Nie da się rozpatrywać tych trzech obszarów – edukacji, rynku pracy oraz aktywności społecznej – w oderwaniu od warunków demograficznych, które nadają kierunek interwencji władzy publicznej. Warunki te dla Małopolski prognozowane są następująco:

*Konsekwencją wzrostu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym będzie znaczący wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego, liczonego jako ilość osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Prognozuje się, że wskaźnik obciążenia demograficznego wzrośnie z 57,1 w 2009 roku do 65,0 w 2020 roku.*⁸

Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym w proporcji do osób w wieku produkcyjnym jest kolejną determinantą dla planowania polityki rozwoju na poziomie gminy, choć ze względu na ruchy migracyjne i spodziewany wzrost osadnictwa w strefach okołaglomeracyjnych należy brać pod uwagę dane dla obszaru metropolitalnego, oddziaływującego na sytuację w Gminie Krzeszowice. Wydaje się zasadne rozpatrywanie tego typu zjawisk w kontekście regionalnym, a prognozy dla województwa małopolskiego w perspektywie 2020 roku przedstawiają się następująco: *Liczebność osób w wieku przedprodukcyjnym, a więc dzieci i młodzieży do 24 roku życia ulegnie zmniejszeniu w latach 2010-2020 o 12,6%, przy czym zmiany są zróżnicowane w zależności od wieku. Trwający obecnie wyż demograficzny w sposób istotny zwiększy liczebność grupy w wieku od 3 do 12 lat, pozostałe grupy odnotują spadek. W latach 2010-2020 w grupach opowiadających: wiekowi „żłobkowemu” (0-2 lata) prognozowany jest spadek o 5,1%; wiekowi przedszkolnemu (3-6 lat) – wzrost o 12,2%;*

⁵ Dane z Banku Danych Lokalnych

⁶ Dane z Banku Danych Lokalnych

⁷ Dane Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

⁸ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 25

wiekowi „szkół podstawowych” (7-12 lat) – wzrost o 3,7%; młodzieży w wieku gimnazjalnym (13-15 lat) – spadek o 16,6%; szkolnictwu ponadgimnazjalnemu (16-18 lat) – spadek o 29,4%; grupie odpowiadającej wiekowi studenckiemu (również szkoły policealne) – spadek o 27,5%.⁹

Struktura wieku mieszkańców Gminy Krzeszowice wskazuje, że z podobnymi problemami będziemy mieć do czynienia także na poziomie lokalnym. Zobrazowaniem tych czynników jest poniższa tabela, wskazująca strukturę mieszkańców Gminy Krzeszowice w latach 2008-2014.

Tabela 10. Statystyka ludności Gminy Krzeszowice w latach 2008-2014 na dzień 31 grudnia danego roku z podziałem na płeć i grupy wiekowe

Statystyka ludności Gminy Krzeszowice w latach 2008-2014 na dzień 31 grudnia danego roku z podziałem na płeć i grupy wiekowe (miasto, tereny wiejskie, dane ogółem)														
miejscowość	wiek	3	3	7	7	18	18	19-65	19-60	Pow65	Pow60	suma	suma	suma
	pleć	m	k	m	k	m	k	m	k	m	k	m	k	m+k
2008														
Krzeszowice		43	49	48	41	53	65	3185	3200	574	1260	4623	5365	9988
gmina		119	113	105	111	163	148	7040	6577	1179	2362	10477	11119	21596
ogółem		162	162	153	152	216	213	10225	9777	1753	3622	15100	16484	31584
2009														
Krzeszowice		55	40	38	45	62	58	3195	3182	572	1305	4639	5373	10012
gmina		111	83	102	82	159	156	7115	6600	1165	2389	10484	11146	21630
ogółem		166	123	140	127	221	214	10310	9782	1737	3694	15123	16519	31642
2010														
Krzeszowice		45	41	31	36	45	57	3193	3129	562	1366	4636	5369	10005
gmina		104	129	86	103	152	137	7201	6624	1179	2453	10551	11214	21765
ogółem		149	170	117	139	197	194	10394	9753	1731	3819	15187	16583	31770
2011														
Krzeszowice		63	57	40	41	50	66	3148	3100	587	1405	4619	5384	10003
gmina		128	115	100	102	138	138	7276	6646	1179	2491	10619	11268	21887
ogółem		191	172	140	143	188	204	10424	9746	1766	3896	15238	16652	31890
2012														
Krzeszowice		60	41	40	50	47	44	3118	3064	608	1437	4624	5358	9982
gmina		111	120	126	122	116	110	7292	6640	1202	2563	10660	11321	21981
ogółem		171	161	166	172	163	154	10410	9704	1810	4000	15284	16679	31963
2013														
Krzeszowice		70	54	58	44	40	37	3097	3038	624	1444	4648	5352	10000
gmina		135	127	113	94	141	124	7259	6619	1236	2614	10667	11357	22024
ogółem		205	181	171	138	181	161	10356	9657	1860	4058	15315	16709	32013
2014														
Krzeszowice		38	46	50	44	49	47	3028	2967	670	1473	4615	5307	9922
gmina		129	111	106	138	123	115	7285	6587	1272	2673	10702	11359	22061
ogółem		167	157	156	182	172	162	10313	9554	1942	4146	15317	16666	31984

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

⁹ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 26

Jednym z głównych zadań samorządu gminy jest zapewnienie edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum. Dla dalszego procesu edukacji, a następnie zafunkcjonowania na rynku pracy ważny jest poziom nauczania, jaki gwarantują szkoły prowadzone przez samorząd powiatu. Informacje na temat wyników nauczania w szkołach podstawowych gminy pokazuje tabela nr 11, w której prezentowane są wyniki sprawdzianu końcowego w ostatnich klasach szkół podstawowych w gminie.

Tabela 11. Wyniki sprawdzianu końcowego w kl. VI Szkół Podstawowych

WYNIKI SPRAWDZIANU W KL. VI Szkoły Podstawowej						
<i>- Max. uczeń mógł uzyskać 40 pkt</i>						
Szkoła podstawowa	2007 r.		2012 r.		2014 r.	
	max pkt	100%	max pkt	100%	max pkt	100%
	40	40	40	40	40	40
Krzeszowice	28,85	72%	24,8	62%	28,72	72%
Czerna	23,47	59%	22,8	57%	28,30	71%
Filipowice	27,3	68%	24,4	61%	24,56	61%
Miękinia	-	-	28,8	72%	28,60	72%
Nawojowa Góra	26,81	67%	23,2	58%	26,62	67%
Nowa Góra	24,93	62%	26,8	67%	29,16	73%
Ostrężnica	28,27	71%	22	55%	26,92	67%
Paczółtowiec	33,11	83%	22,8	57%	26,29	66%
Sanka	24,45	61%	23,5	59%	27,08	68%
Tenczynek	28,08	70%	22,7	57%	28,17	70%
Wola Filipowska	27,35	68%	21,4	54%	28,77	72%
Zalas	25,77	64%	22,7	57%	25,21	63%
Rudno	25,90	65%	16,5	41%	22,5	56%
Średnia gminna	27,5	69%	23,5	59%	27,68	69,20%
Średnia powiatowa	27,2	68%	24,4	61%	27,75	69,37%
Średnia wojewódzka	27,4	69%	23,7	59%	26,8	67%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Kolejny etap edukacji w szkołach gminnych, czyli na poziomie gimnazjalnym, jest okresem przygotowania ucznia do wyboru profilu szkoły ponadgimnazjalnej oraz zaplanowania swojego dalszego procesu edukacyjnego. Efekty nauczania na poziomie gimnazjalnym na przestrzeni ostatnich lat pokazują wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2007, 2012 oraz w 2014 roku. Monitorowanie wyników nauczania oraz wpływ na jego poziom jest kierunkiem wskazanym jako cel wdrażania polityki rozwoju lokalnego w obszarze edukacji w części prognostycznej tego dokumentu.

Tabela 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2012 oraz 2014

Gimnazjum	Wyniki egzaminu gimnazjalnego																					
	2012 r.										2014 r.											
	Część humanistyczna				Część matematyczno-przyrodnicza				Język obcy		Część humanistyczna				Część matematyczno-przyrodnicza				Język obcy			
	Język polski		Historia i wiedza o społeczeństwie		Matematyka		Przedmioty przyrodnicze		Język angielski – poziom podstawowy		Język polski		Historia i wiedza o społeczeństwie		Matematyka		Przedmioty przyrodnicze		Język angielski – poziom podstawowy		Język niemiecki – poziom podstawowy	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	Pkt	%	Pkt	%	Pkt	%	Pkt	%	pkt	pkt		
max 32 pkt	100	max 33 pkt	100	max 30 pkt	100	max 26 pkt	100	max 40 pkt		max 32 pkt	100	max 33 pkt	100	max 28 pkt	100	max 28 pkt	100	max 40 pkt	max 40 pkt			
Publiczne Gimnazjum Krzeszowice	23,2	73%	22,2	67%	14,9	50%	14,2	55%	28	22,5	70%	21,2	64%	12,1	43%	15,4	55%	27,6	-			
Zespół Szkół Nowa Góra	23	72%	22,7	69%	15,4	51%	13,5	52%	27	22,5	70%	21,6	65%	14,3	51%	15,6	56%	30,8	22,1			
Zespół Szkół Tenczynek	21	66%	22,3	68%	15,4	51%	12,7	49%	27	22,1	69,1%	20,7	62,7%	13	46,4%	15,6	55,70%	29,1	-			
Zespół Placówek Oświatowych w Woli Filipowskiej	25,2	79%	22,3	68%	16,2	54%	14,1	54%	29	24	75%	22,1	67%	16,6	59%	15,9	57%	30,1	-			
Zespół Szkół Zalas	20,3	63%	20,7	63%	14	47%	12	46%	22,7	20,5	64%	18,6	56%	12,6	45%	14	50%	22,0	-			
Średnia w gminie	23	72%	22,1	67%	15,2	51%	13,7	53%	27,4	22,4	70%	20,9	63%	13,4	48%	15,4	55%	27,8	22,1			
Średnia w powiecie	21,7	68%	21,1	64%	14,7	49%	13,3	51%	25,5	22,4	70%	20,3	62%	14,2	51%	15,4	55%	27,2	21,5			
Średnia w województwie	21,9	68%	20,9	63%	15	50%	13,4	52%	25,6	22,6	71%	20,2	61%	14,1	50%	15,3	55%	27,2	22,3			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Aktywne społeczeństwo obywatelskie to jeden z celów ważnych z punktu widzenia władzy, budującej partnerski model zarządzania, oparty o maksymalizację procedur partycypacyjnych stosowanych w samorządzie gminy. Gmina Krzeszowice od wielu lat współpracuje z sektorem pozarządowym na swoim terenie, a współpraca samorządu gminnego z trzecim sektorem, regulowana stosownymi aktami prawnymi, była praktyką jeszcze przed wejściem w życie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie. Kompetencje samorządu gminy w kwestii współpracy z organizacjami pozarządowymi stanowią podstawę rozwoju wzajemnych relacji pomiędzy administracją a trzecim sektorem. Gmina buduje współpracę z organizacjami pozarządowymi na zasadzie partnerstwa i w zakresach gdzie jest to możliwe wyraża intencję realizacji swoich zadań w ścisłym współdziałaniu z nimi. Budowanie potencjału w lokalnym środowisku ma zwiększać zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminy oraz stabilizować jakość i różnorodność oferty zadań publicznych, które powinny stanowić ofertę dla różnych grup wiekowych oraz dla osób o zróżnicowanych zainteresowaniach.

Strukturę aktywności obywatelskiej z wyszczególnieniem obszaru działania organizacji pozarządowych w Gminie Krzeszowice obrazuje tabela nr 13, zamieszczona poniżej.

Tabela 13. Liczba organizacji pozarządowych (wraz z uwzględnieniem jednostek terenowych) z siedzibą na terenie Gminy Krzeszowice, w podziale na obszary działalności (stan na 31.12.2014 r.)

Dziedzina/obszar działalności:	Nauka, kultura, ekologia, rozwój gospodarczy	Przewycięzanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca, ochrona zdrowia, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Sport, turystyka, wypoczynek	Bezpieczeństwo publiczne	Aktywność społeczna, wspólnoty lokalne, działalność międzynarodowa	SUMA
Liczba organizacji pozarządowych	33	13	17	16	14	93

Źródło: www.bazy.ngo.pl, www.ms.gov.pl/krs oraz opracowanie własne.¹⁰

Na terenie Gminy Krzeszowice, według stanu na 31.12.2014 r., funkcjonują 93 organizacje pozarządowe (wraz z jednostkami terenowymi). Wśród kategorii tych podmiotów znajdują się stowarzyszenia, fundacje, uczniowskie kluby sportowe, kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne. Zestawienie nie obejmuje stowarzyszeń zwykłych. Liczba organizacji pozarządowych oraz szerokie spektrum ich działania są podstawą do wzmocnienia tego sektora i działania w kierunku włączenia organizacji pozarządowych zarówno w procesy partycypacyjne i współdecydowanie o sprawach gminy, jak i w zakresie wzmocnienia tych organizacji w celu osiągnięcia przez nie jak największej zdolności do świadczenia usług i realizacji zadań publicznych.

¹⁰ Powyższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych (wraz z uwzględnieniem jednostek terenowych nieposiadających osobowości prawnej) z siedzibą na terenie Gminy Krzeszowice, w podziale na obszary działalności. Organizacje przyporządkowano do poszczególnych obszarów działalności według danych pochodzących ze stron www.bazy.ngo.pl, www.ms.gov.pl oraz kierując się głównym, wiodącym profilem działalności podmiotu w ramach prowadzonej współpracy.

Dotychczasowa polityka współpracy między samorządem gminy a trzecim sektorem polegała na stosowaniu finansowych i niefinansowych instrumentów współpracy. Dzieje się tak m.in. dzięki stabilnemu poziomowi wsparcia finansowego, którego roczne poziomy prezentuje tabela nr 14, zamieszczona poniżej.

Tabela 14. Zestawienie prezentujące wielkość środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych gminy przez organizacje pozarządowe, w poszczególnych dziedzinach, w latach 2008-2014 (w ramach realizacji rocznych Programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego).

Rok	Kultura fizyczna i sport	Kultura i sztuka	Profilaktyka problemowa	Pomoc społeczna	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	Ekologia i ochrona środowiska	Ochrona zdrowia	Turystyka	Wspieranie NGO	SUMA
2008	285 tys. zł	15 tys. zł	30 tys. zł	549 210 zł	6 tys. zł	5 tys. zł	5 tys. zł	3 tys. zł	3 tys. zł	901 210 zł
2009	285 tys. zł	19,5 tys. zł	31,8 tys. zł	603 400 zł	6 tys. zł	5 tys. zł	5 tys. zł	3 tys. zł	3 tys. zł	961 700 zł
2010	285 tys. zł	20 tys. zł	32 tys. zł	577 956 zł	6 tys. zł	5 tys. zł	5 tys. zł	3 tys. zł	-	933 956 zł
2011	310 tys. zł	30 tys. zł	60 tys. zł	587 336 zł	6 tys. zł	5 tys. zł	5 tys. zł	3 tys. zł	-	1 006 336 zł
2012	280 tys. zł	26 tys. zł	75 tys. zł	564 032 zł	4 tys. zł	4 tys. zł	4 tys. zł	3 tys. zł	-	960 032 zł
2013	320 tys. zł	26 tys. zł	70 tys. zł	550 592 zł	4 tys. zł	4 tys. zł	4 tys. zł	3 tys. zł	-	981 592 zł
2014	345 tys. zł	34 tys. zł	70 tys. zł	561 839 zł	4 tys. zł	5 tys. zł	4 tys. zł	3 tys. zł	-	1 026 839 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Powyższe zestawienie przedstawia wielkość środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych gminy przez organizacje pozarządowe, w poszczególnych dziedzinach, w latach 2008-2014. Z tabeli wynika, że najwięcej środków przeznaczano na wsparcie w obszarze pomocy społecznej oraz kultury fizycznej i sportu. W poszczególnych latach wielkość środków przeznaczana na większość obszarów wsparcia była porównywalna, z wyjątkiem obszaru *Wspieranie NGO*, który od 2010 r. ze względów prawnych został zlikwidowany z zapisów programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Diagnoza stanu wyjściowego w obszarze nr 2 **Edukacja, rynek pracy i aktywne społeczeństwo**, wskazanym w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022, scharakteryzowana powyżej przytoczonymi danymi liczbowymi i opisowymi, została w niniejszym dokumencie poszerzona o wnioski i propozycje interwencji, jakie wskazali uczestnicy warsztatów strategicznych oraz mieszkańcy, którzy uczestniczyli w procesie konsultacyjnym w tym obszarze. Wnioski i uwagi posłużyły do podsumowania w postaci analizy SWOT, która była materiałem wyjściowym do opracowania analizy zaprezentowanej poniżej.

Tabela 15. Obszar nr 2. Edukacja, rynek pracy i aktywne społeczeństwo. Analiza SWOT

Obszar nr 2. Edukacja, rynek pracy i aktywne społeczeństwo	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - doświadczona i wykwalifikowana kadra; - rozwinięta sieć placówek oświatowych publicznych; - powstawanie i rozwój niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego i placówek oświatowych; - dobry stan techniczny budynków; - potencjał bazy lokalowej placówek oświatowych do zagospodarowania w godzinach popołudniowych; - wykształcone społeczeństwo, rozumiejące potrzebę edukacji; - położenie Krzeszowic; - funkcjonowanie filii Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego w Krzeszowicach - duża liczba organizacji pozarządowych; - dobra praktyka współpracy gminy z trzecim sektorem; - dobrze zorganizowane podmioty trzeciego sektora działające w dziedzinie pomocy charytatywnej; 	<ul style="list-style-type: none"> - brak opieki żłobkowej; - niezadowalający stan techniczny bazy sportowej przy szkołach; - niski poziom bezpieczeństwa ucznia w drodze do szkoły; - ograniczony dostęp do usług przedszkolnych (godziny otwarcia niedostosowane do trybu pracy dorosłych – poza miejscem zamieszkania); - płytki rynek pracy; - brak stabilnej pozycji firm rodzinnych; - brak systemu zachęt dla przedsiębiorców w gminie; - mała integracja środowiska przedsiębiorców; - niepełna sieć klubów w sołectwach (ograniczone możliwości organizacji zajęć popołudniowych i słaby dostęp do nich); - brak centrum organizacji pozarządowych; - brak funduszu pożyczkowego dla organizacji pozarządowych; - słaba oferta dla seniorów;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na zajęcia edukacyjne, dla seniorów i dla pomiotów trzeciego sektora; - dobry dostęp do kadry pedagogicznej; - bliskość Krakowa i aglomeracji śląskiej; - tendencje do wzmacniania pozycji trzeciego sektora w kraju; - duży potencjał seniorów – czas i wiedza; 	<ul style="list-style-type: none"> - brak stabilnej i spójnej polityki państwa w zakresie edukacji; - niż demograficzny; - migracje młodego pokolenia – trudności z prognozowaniem zapotrzebowania na usługi społeczne; - rosnąca grupa osób starszych – koszty organizacji opieki i zagospodarowania czasu wolnego; - stagnacja gospodarcza; - słaby rozwój turystyki weekendowej, wynikający z małej zasobności rodzin;

Biorąc pod uwagę zakres kompetencyjny gminy oraz możliwości wpływu na zmianę stanu w kierunku pożądanego z punktu widzenia mieszkańców, dla Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022 przyjęte zostały wskaźniki realizacji celu, w oparciu o dane wyjściowe z 2014, przedstawione w poniższej tabeli nr 16.

Tabela 16. Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022

Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022			
Wskaźnik	Uszczegółowienie	Dane z 2014 roku	Założenie osiągnięcia wskaźnika w 2022 roku
Edukacja - wyniki egzaminu gimnazjalnego (średnia w gminie)	<ul style="list-style-type: none"> • Część humanistyczna • Część matematyczno-przyrodnicza • Język obcy 	<ul style="list-style-type: none"> • Język polski (max 32 pkt) - 22,4 pkt • Historia i Wiedza o społeczeństwie (max 33 pkt) - 20,9 pkt • Matematyka (max 28 pkt) – 13,4 pkt • Przedmioty przyrodnicze (max 28) – 15,4 pkt • Język angielski – 27,8 pkt • Język niemiecki – 22,1 pkt 	<ul style="list-style-type: none"> • Język polski – wynik powyżej średniej powiatu krakowskiego • Historia i WOS - wynik powyżej średniej powiatu krakowskiego • Matematyka - wynik powyżej średniej powiatu krakowskiego • Przedmioty przyrodnicze - wynik powyżej średniej powiatowej • Język angielski – poziom podstawowy - wynik powyżej średniej powiatowej • Język niemiecki - wynik powyżej średniej powiatowej
Edukacja -Wyniki sprawdzianu w kl. VI Szkoły Podstawowej (średnia w gminie)		• (max 40 pkt) - 27,68	• wynik powyżej średniej powiatu krakowskiego
• Rynek pracy	• Stopa bezrobocia	• 7,32 % ¹¹	5%
• Aktywne społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba organizacji pozarządowych • Wydatki na realizację zadań publicznych gminy przez organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • 93 • 1026839 	<ul style="list-style-type: none"> • 100 • 1200000

Diagnoza problemów ze wskazaniem celów strategii i przypisanych do nich zadań przedstawiona w powyższej tabeli posłużyła do przyjęcia w niniejszym dokumencie kierunków interwencji i zadań, służących osiągnięciu celów rozwojowych w perspektywie 2022 roku.

1.5. Infrastruktura i powiązania komunikacyjne

Lokalizacja Gminy Krzeszowice oraz jej dostępność komunikacyjna: drogowa, kolejowa i lotnicza, są mocnymi atutami dla prognozowania rozwoju społeczno – gospodarczego m.in. dzięki atrakcyjności Ziemi Krzeszowickiej dla inwestorów z różnych branż oraz dla osób, które poszukują miejsc na budownictwo mieszkaniowe – indywidualne i wielorodzinne. Silny związek mający miejsce między życiem społeczno – gospodarczym Gminy Krzeszowice a sąsiednimi ośrodkami miejskimi, szczególnie z Krakowem, determinuje w dużym stopniu ocenę dokonywaną w tym obszarze do określenia zmian, jakie mają nastąpić w zakresie poprawy połączeń komunikacyjnych nie tylko wewnątrz Gminy Krzeszowice, ale także

¹¹ Dane dotyczą roku 2013, obliczenia własne na podstawie danych z UPPK i Banku Danych Lokalnych

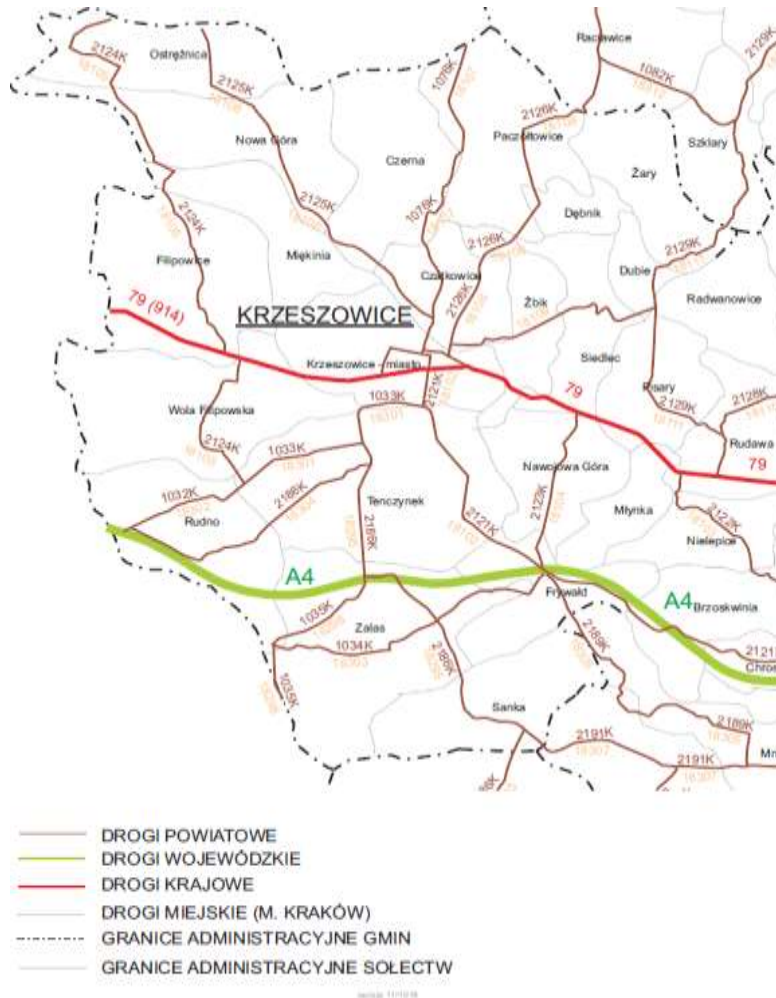
między gminą a sąsiednimi ośrodkami. Strategiczne znaczenie, wpływające na jakość życia mieszkańców gminy, będzie mieć ulepszenie połączeń z Krakowem – drogowych i kolejowych. Skrócenie czasu dojazdu do Krakowa samochodem będzie wymagać poprawy jakości i przepustowości dróg w zachodniej i północnej części miasta Krakowa oraz na jego obrzeżach. Podstawą komunikacji publicznej ma szansę stać się kolej, co wymagać będzie jednak jej konkurencyjności do przewozów autobusowych, a takie warunki będzie można spełnić jedynie przy wyraźnym skróceniu czasu dojazdu koleją w obu kierunkach – do Krakowa oraz do Katowic i Chrzanowa.

Jak wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, gmina ma szansę w perspektywie 2020 roku znaleźć się w lepszej sytuacji i poprawić dostępność komunikacyjną kolejową Krzeszowic z Krakowem (przesunięcie z grupy 31-60 min do grupy 0-30 min), ale drogowa dostępność pozostanie bez zmian (w grupie 31-60 min).¹² Szansą na osiągnięcie lepszego rezultatu i skrócenie czasu dojazdu samochodem byłoby wybudowanie obwodnicy Zabierzowa i włączenie tej drogi do węzła na pograniczu Krakowa w Modlniczce. Dla powiązań komunikacyjnych wewnątrzgminnych najistotniejsze znaczenia ma sieć dróg lokalnych – gminnych i powiatowych. Drogi lokalne zapewniają połączenia między miejscowościami gminy i w układzie promienistym zbiegają się do centrum gminy – miasta Krzeszowice. Taki układ dróg powoduje jednak generowanie problemów w samym mieście, które narażone jest na uciążliwości ruchu samochodowego, w tym transportu towarów ciężkich przez centrum miasta. Z podobnymi problemami mamy do czynienia w wielu miejscowościach gminy, położonych przy drodze krajowej nr 79 oraz przy drogach powiatowych, traktowanych przez przewoźników jako alternatywne trasy, omijające płatne odcinki dróg – autostrady A4 i płatnej w systemie via toll dla samochodów ciężarowych oraz autobusów drogi krajowej nr 79. Układ dróg w Gminie Krzeszowice obrazuje mapa (Rys. 1) z zasobów Zarządu Dróg Powiatu Krakowskiego.

---

¹² por. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 37-38

Rys 1.

Źródło: www.zdpk.krakow.pl

Dla skomunikowania Gminy Krzeszowice z sąsiednimi aglomeracjami strategiczne znaczenie mają drogi wyższej kategorii – autostrada A4, droga krajowa nr 79, a w mniejszym stopniu droga wojewódzka nr 791, na 3-kilometrowym odcinku biegnąca w północno – zachodniej części gminy. Wykaz dróg z uwzględnieniem ich kategorii oraz ich długości w Gminie Krzeszowice przedstawia tabela nr 17.

Tabela 17. Długość dróg według kategorii na terenie gminy (w tym długość dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych) – według stanu na luty 2015 r.

Drogi według kategorii	Długość w kilometrach
Autostrada A4	7,6
droga krajowa nr 79	11,9
Droga wojewódzka nr 791	3,0
Drogi powiatowe	90,0
Drogi gminne publiczne	133,9
Drogi wewnętrzne	511,25
Razem	757,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Stan techniczny dróg zależy jest od działań ich zarządcy. Drogi wyższych kategorii – autostrada A4, DK 79 oraz DW 791 są utrzymane w dobrym stanie technicznym. Dla połączeń komunikacyjnych gminy z Krakowem i innymi sąsiednimi miastami największe znaczenie ma droga krajowa nr 79, która mimo dużego natężenia ruchu pieszego wzdłuż tego traktu nie posiada jeszcze chodników w obszarach silnie zurbanizowanych. Autostrada A4, ze względu na brak pełnego węzła na skrzyżowaniu z drogą powiatową na pograniczu Rudna i Grojca (gm. Alwernia), nie jest wykorzystywana w wystarczającym stopniu do odciążenia DK 79 od ruchu samochodów ciężkich. A4 nie pełni także roli ważnego szlaku komunikacyjnego dla mieszkańców gminy dojeżdżających do Krakowa, natomiast dla osób jadących w kierunku Katowic istotne znaczenie ma węzeł na pograniczu Trzebini i Chrzanowa. Znaczenie A4 dla Gminy Krzeszowice byłoby większe po wykonaniu pełnego węzła w Rudnie, umożliwiającego wjazd i zjazd z A4 w każdym kierunku.

Stan techniczny dróg lokalnych powiatowych ulega systematycznej poprawie, w znacznej części dzięki pomocy finansowej udzielanej powiatowi krakowskiemu przez Gminę Krzeszowice. Mimo dużej liczby inwestycji realizowanych w formule „Inicjatyw Samorządowych” nadal wiele dróg powiatowych ma niezadowalający stan techniczny, zły system odwodnienia oraz brakuje na nich chodników w wielu niebezpiecznych miejscach.

Drogi gminne, stanowiące największą sieć dróg publicznych w gminie Krzeszowice, są systematycznie modernizowane, choć ich stan nadal jest niesatysfakcjonujący. Wydatki na drogi gminne i powiatowe obrazuje poniższa tabela nr 18.

Tabela 18. Wydatki na bieżące utrzymanie, remonty i budowę dróg w latach 2008-2014

Rok	Kwota
2008	3 631 764,03 zł
2009	7 503 834,55 zł
2010	10 091 828,46 zł
2011	10 831 246,59 zł
2012	7 673 702,22 zł
2013	5 075 447,11 zł
2014	4 846 468,22 zł

Źródło: opracowanie własne. Powyższe zestawienie przedstawia wydatki jakie Gmina Krzeszowice ponosiła w latach 2008 – 2014 na budowę modernizację, remont i bieżące utrzymanie dróg. Są to wszystkie wydatki ujęte w Dziale 600 klasyfikacji budżetowej.

W układzie małopolskiej sieci dróg i powiązań komunikacyjnych wskazuje się Krzeszowice jako miasto leżące w strefie oddziaływania sieci komunikacyjnej Krakowa, zawdzięczające swoją pozycję m.in. tranzytowi. W Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020 rolę Małopolski oraz Krzeszowic przedstawia się następująco: *W przypadku Małopolski powiązania międzymiastowe stanowią około 15% wszystkich powiązań w województwie. Analiza indeksu połączeń dla miast pokazuje dominującą rolę Krakowa w systemie przewozów pasażerskich. Charakterystyczna dla Krakowa jest nie tylko największa liczba powiązań, ale także najwyższy udział powiązań przychodzących (2/3). Wskazuje to także na ważną rolę stolicy województwa, jako ośrodka centralnego i centrum*

gospodarczego. Nieco niższą rangę uzyskują, oprócz Tarnowa i Nowego Sącza, ośrodki położone wzdłuż zachodniej granicy województwa. Przykładem są m.in. Krzeszowice i Trzebinia, które zawdzięczają swoją pozycję tranzytowi, zaś Chrzanów i Oświęcim – dobrze funkcjonującej komunikacji miejskiej oraz posiadanym połączeniom kolejowym.¹³

Gmina Krzeszowice, planując rozwój społeczno – gospodarczy, powinna więc wykorzystać atut swojego położenia i wzmocnić te działania, które pozwolą na wykorzystanie dobrych powiązań komunikacyjnych zarówno dla poszerzenia dostępu do ofert usług, rynku pracy itp. dla swoich mieszkańców, jak i dla zachęcenia podmiotów zewnętrznych – osób i firm – do skorzystania z atrakcyjności inwestycyjnej oraz rezydencjalnej gminy.

Budowa nowoczesnej gospodarki, opartej na wiedzy i dostępie do rynku globalnego, będzie możliwa przy zapewnieniu dostępu do niezbędnej już dzisiaj infrastruktury społeczeństwa informacyjnego – sieci telefonicznych i Internetu szerokopasmowego. Zadanie to realizowane jest przez podmioty komercyjne, ważne natomiast jest monitorowanie aktywności sektora prywatnego oraz narzędzi pomocowych, którymi dysponuje władza publiczna, stymulująca rozwój rynku usług telekomunikacyjnych i sektora IT (np. poprzez politykę wspierania klastrów informatycznych, wspieranie innowacyjnych gałęzi gospodarki itp.). Sytuację w regionie w tym zakresie opisuje Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020: *Na tle kraju, Małopolska zalicza się do regionalnych liderów w dziedzinie rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Proces informatyzacji postępuje szczególnie dobrze w dużych miastach oraz na terenach rozwiniętej infrastruktury telekomunikacyjnej. Pod względem wyposażenia gospodarstw domowych w komputer z dostępem do Internetu, według danych GUS za rok 2010 w województwie małopolskim 63,6% gospodarstw domowych posiadało taki dostęp (w tym dostęp szerokopasmowy 43,3%). Plasuje to Małopolskę na 4. pozycji w kraju, za województwami: pomorskim (64,3/35,6%), mazowieckim (64,2/47,7%) oraz śląskim (64,1/41,8%), przy średniej dla kraju wynoszącej 59,6%, w tym dla dostępu szerokopasmowego 43,3%. Dla porównania w roku 2005 średnia dla kraju w zakresie wyposażenia gospodarstw domowych w komputer z dostępem do Internetu wynosiła 22,5%, wobec 56,4% gospodarstw domowych posiadających komputer.*¹⁴

Diagnoza stanu wyjściowego w obszarze nr 3. **Infrastruktura i powiązania komunikacyjne**, wskazanym w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022, poparta powyżej przytoczonymi danymi liczbowymi i opisowymi, została w czasie warsztatów strategicznych poszerzona o wnioski uczestników oraz osób, które uczestniczyły w procesie konsultacji zarysu gminnej strategii oraz zapisów ważnych dla prognozowania działań w przyszłości. Wyniki procesu prac nad tą częścią Strategii obrazują tabele, zawierające analizę SWOT obszaru **Infrastruktura i powiązania komunikacyjne** – jego silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Tabelę tę prezentujemy poniżej.

---

¹³ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 42

¹⁴ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 43

Tabela 19. Obszar nr 3. Infrastruktura i powiązania komunikacyjne. Analiza SWOT

Obszar nr 3. Infrastruktura i powiązania komunikacyjne, Analiza SWOT	
Silne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne gminy na szlakach komunikacyjnych (A4, DK-79, linia kolejowa E-30); - duże znaczenie linii kolejowej E-30 dla komunikacji międzynarodowej, krajowej i regionalnej – wpływ na częstotliwość połączeń i ich różnorodność; - potencjał do budowy Krzeszowickiego Centrum Komunikacyjnego w oparciu o tereny publiczne, w tym gminne (węzeł przesiadkowy, Parkuj i Jedź); - rozwinięta sieć dróg powiatowych; - zmodernizowana część dróg gminnych; - rozwinięta sieć wodno – kanalizacyjna w gminie; - rozwój terenu inwestycyjnego wokół ośrodka AGH w Miękinii oraz między DK-79 i linią E-30; - obecność zakładów wydobywających kopaliny; - bliskość portu lotniczego w Balicach; 	<ul style="list-style-type: none"> - nierozwiązany problem zjazdu z węzła A4 w Rudnie; - długi czas dojazdu koleją do Krakowa i na Śląsk (PKP – opóźnienie inwestycji na E-30); - brak obwodnicy Krzeszowic; - ciężki ruch towarowy na drogach powiatowych i w mieście; - przestarzała infrastruktura wodociągowa; - niewydolność kanalizacji burzowej - brak rozdzielnej kanalizacji w wielu częściach miasta; - brak kanalizacji sanitarnej w niektórych częściach gminy – miasto i sołectwa; - zły stan techniczny części dróg powiatowych i gminnych; - brak miejsc parkingowych w niektórych częściach miasta; - brak wyodrębnionych ścieżek rowerowych;
Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> - planowana modernizacja linii E30; - krajowy program modernizacji dróg lokalnych; - możliwość pozyskiwania funduszy w nowym okresie programowania; - udział potencjalnych inwestorów w programie modernizacji dróg lokalnych; - plany budowy obwodnicy Zabierzowa; - rozwój najbliższych lotnisk (Balice, Pyrzowice); 	<ul style="list-style-type: none"> - niestabilność regulacji prawnych; - niedostatek środków własnych; - istotne zmniejszenie finansowania inwestycji ze środków zewnętrznych; - uruchomienie węzła „Rudno” jako zagrożenie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego w pobliskich miejscowościach; - wzrost natężenia ruchu transportu ciężkiego;

Analizę SWOT z wskazaniem celów strategii i przypisanych do nich zadań przedstawione w powyższej tabeli uwzględniono w dalszej części Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022, opisując kierunki interwencji i zadania, które należy zrealizować w zaplanowanym horyzoncie czasowym.

Ze względu na strategiczne znaczenie dla gminy połączeń komunikacyjnych z Krakowem założono wybór pięciu wskaźników służących monitorowaniu celu, zamieszczonych w tabeli poniżej.

Tabela 20. Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022

Wskaźnik	Dane z 2014 roku	Założenie osiągnięcia wskaźnika w 2022 roku
Czas dojazdu samochodem z Krzeszowic do granicy Krakowa	30 min	25 min
Czas dojazdu pociągiem z Krzeszowic do Krakowa – Dw. PKP Kraków Główny	50 min	35 min
Liczba przewoźników korzystających z dworca przy ul. Św. Floriana w Krzeszowicach	39 szt. ¹⁵	45 szt.
Licencje na wykonywanie transportu drogowego osób taksówką	17 szt. ¹⁶	20 szt.
Liczba miejsc parkingowych przy dworcu PKP i PKS	70 szt.	200 szt.

1.6. Rozwój miasta i terenów wiejskich

Gmina Krzeszowice jest położona w tej części Małopolski, która należy do najbardziej zurbanizowanych obszarów w Polsce, będąc jednocześnie częścią jednego z największych w Europie zespołów miejskich, tworzonych przez miejscowości aglomeracji krakowskiej, śląskiej i ostrawsko – karwińskiego okręgu przemysłowego. Jest to obszar wysoko uprzemysłowiony, w którym mamy do czynienia z dużą mobilnością mieszkańców zarówno w codziennych podróżach do pracy czy szkoły, jak i w osiedlaniu się na stałe. Zjawisko to potwierdza analiza migracji w obrębie aglomeracji krakowskiej, opisana w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego następująco: *Wskaźnik urbanizacji, rozumiany jako odsetek ludności mieszkającej w gminach o gęstości zaludnienia powyżej 150 os/km², w przypadku Małopolski wynosi 72,6%, przy średniej dla Polski równej 59,9%. Wraz ze wzrostem zamożności społeczeństwa oraz rozwojem sieci komunikacyjnej natężeniu ulegają procesy migracji mieszkańców do stref podmiejskich dużych miast. W połowie lat 90. ubiegłego wieku suburbanizacja pojawiła się na większą skalę wokół Krakowa, z początkiem wieku – w zachodniej części województwa oraz w gminach podmiejskich Tarnowa i Nowego Sącza. Obecnie obserwuje się wzrost natężenia tego procesu, szczególnie w strefie podmiejskiej Krakowa, gdzie wykroczył on zdecydowanie poza pierścień gmin bezpośrednio graniczących z miastem.*¹⁷

Wspomniany powyżej wzrost natężenia suburbanizacji, wykraczający poza granice gmin bezpośrednio przyległych do miasta Krakowa, jest dla Gminy Krzeszowice szansą na zwiększenie się liczby osób i podmiotów gospodarczych, które będą chciały funkcjonować w tym obszarze aglomeracyjnym, ale ze względów np. na koszty nieruchomości wybiorą na swoją lokalizację tańsze gminy – poza pierścieniem bezpośrednio okalającym Kraków. Warto zwrócić uwagę na fakt, że w gronie miast średniej wielkości, położonych wokół Krakowa, Krzeszowice są określane jako ośrodek o „ponadprzeciętnym potencjale rozwoju”. W Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020 opisane jest to

¹⁵ stan na 30.06.2014 r.

¹⁶ stan na 31.12.2014 r.

¹⁷ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 49

w sposób następujący: *Pod względem potencjału rozwojowego w perspektywie do 2020 roku, względnie najkorzystniej przedstawia się sytuacja miast położonych w otoczeniu Krakowa, w szczególności Niepołomic, Wieliczki, Myślenic, Bochni, a także Dobczyc i Kalwarii Zebrzydowskiej. Oddziaływaniu stolicy regionu przypisać należy również ponadprzeciętny potencjał Skawiny, Proszowic, Krzeszowic i Nowego Wiśnicza oraz najbardziej na północ wysuniętego ośrodka powiatowego województwa – Miechowa. W zachodniej Małopolsce, gdzie nakładają się wpływy Krakowa i Konurbacji Górnośląskiej, żadnemu miastu nie można przypisać w perspektywie najbliższych 10 lat dużego potencjału rozwojowego z punktu widzenia funkcji i struktury gospodarczej oraz dynamiki rozwoju w ostatniej dekadzie.*¹⁸

Jak stwierdza się w regionalnej strategii rozwoju: *Wraz ze wzrostem zamożności społeczeństwa oraz rozwojem sieci komunikacyjnej natężeniu ulegają procesy migracji mieszkańców do stref podmiejskich dużych miast. W połowie lat 90. ubiegłego wieku suburbanizacja pojawiła się na większą skalę wokół Krakowa, z początkiem wieku – w zachodniej części województwa oraz w gminach podmiejskich Tarnowa i Nowego Sącza. Obecnie obserwuje się wzrost natężenia tego procesu, szczególnie w strefie podmiejskiej Krakowa, gdzie wykroczył on zdecydowanie poza pierścień gmin bezpośrednio graniczących z miastem.*¹⁹

Gmina Krzeszowice jeszcze nie odczuwa silnej fali migracji osób wyprowadzających się poza Kraków na teren Krzeszowic lub sołectw gminy, ale w bilansie salda migracji od kilkunastu lat (2001 roku) daje się zaobserwować dodatni wynik, co oznacza, że więcej osób osiedla się w gminie niż ją opuszcza. Dane te przedstawia tabela nr 21.

Tabela 21. Saldo migracji w Gminie Krzeszowice

SALDO MIGRACJI w Gminie Krzeszowice														
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
saldo	-20	59	35	74	22	38	89	159	133	99	88	149	104	89

Źródło: Dane z GUS

O sytuacji demograficznej w kontekście powiatowym dowiadujemy się ze Strategii Rozwoju Powiatu Krakowskiego. W zacytowanym poniżej fragmencie szczególnie warto podkreślić prognozy, mówiące o wzroście liczby ludności znacznie szybszym niż w kraju czy nawet w województwie oraz o przewidywanym przyroście liczby mieszkańców terenów wiejskich, co odczytywać należy jako prognozę postępującej suburbanizacji obszarów podmiejskich. W dokumencie powiatowym informuje się oraz przewiduje się, że:

- *Liczba mieszkańców Powiatu Krakowskiego w latach 2006-2010 wzrosła o około 4,2%, to jest w tempie zdecydowanie wyższym niż w całym województwie małopolskim, gdzie wskaźnik ten wynosił 1,2% (średnia ogólnopolska 0,2%).*

¹⁸ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 51

¹⁹ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 49

- *Tempo przyrostu ludności wiejskiej jest zdecydowanie szybsze niż zmiany liczby ludności zamieszkałej w miastach. Jest to cechą charakterystyczną obszarów podmiejskich największych miast wojewódzkich. (...)*²⁰

Dane statystyczne dla Gminy Krzeszowice potwierdzają wcześniej opisane zjawiska migracji i przyrostu naturalnego. Liczba mieszkańców całej gminy powoli lecz systematycznie rośnie. Nie są to przyrosty w skali, jaka daje się zaobserwować w gminach graniczących z Krakowem (Zielonki, Mogilany, Wielka Wieś), ale saldo migracji w relacji do przyrostu naturalnego powoduje, że miejscowości Gminy Krzeszowice mają dość stabilną sytuację demograficzną, a liczba mieszkańców w gminie powoli rośnie. Liczba mieszkańców w gminie w okresie 2008-2012 wzrosła o 383 osoby. Dane te w ujęciu lat 2008 – 2012 przedstawia tabela poniżej.

Tabela 22. Statystyka ludności - ilość mieszkańców w mieście oraz w sołectwach w latach 2008-2014

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Miejscowość							
Krzeszowice	9985	10009	10003	10001	9982	9995	9921
Czerna	1218	1213	1219	1211	1213	1204	1194
Dębnik	110	111	105	104	103	103	105
Dubie	201	201	192	196	196	194	190
Filipowice	2095	2093	2083	2086	2073	2056	2061
Frywald	266	263	261	266	270	267	265
Miękinia	1237	1239	1233	1244	1234	1248	1255
Nawojowa Góra	1914	1924	1955	1960	1979	1967	1983
Nowa Góra	1638	1636	1623	1618	1624	1610	1615
Ostrężnica	1054	1051	1044	1063	1066	1069	1066
Paczółtowiec	783	780	792	786	792	784	789
Rudno	746	752	766	771	775	784	773
Sanka	1161	1167	1185	1197	1205	1205	1217
Siedlec	622	633	640	657	659	675	680
Tenczynek	3436	3452	3501	3546	3579	3634	3661
Wola Filipowska	2742	2741	2772	2785	2803	2792	2770
Zalas	2248	2248	2266	2271	2285	2298	2313
Żary	123	124	127	125	124	128	126
Ogółem	31579	31637	31767	31887	31962	32013	31984

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Powolny wzrost liczby mieszkańców zawdzięcza gmina nowym mieszkańcom, wybierającym Ziemię Krzeszowicką na miejsce zamieszkania. Brak nowych osiedleń powodowałby spadek liczby mieszkańców w sytuacji dłuższego występowania ujemnego przyrostu naturalnego, ponieważ w latach 2009 – 2014 tylko w 2010 roku liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów, co pokazuje tabela nr 23.

²⁰ Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, załącznik do uchwały Rady Powiatu w Krakowie z dnia 29 maja 2013 roku, str. 28

Tabela 23. Przyrost naturalny na 1000 ludności oraz liczba zawartych małżeństw w Gminie Krzeszowice w latach 2007-2013

Przyrost naturalny na 1000 ludności							
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zgony	10,39	9,9	10,21	9,29	9,56	10,69	9,79
Przyrost naturalny	-0,7	0,3	-0,9	1,9	0	-0,6	-0,6
Urodzenia żywe	9,7	10,2	9,3	11,2	9,6	10,1	9,2
Małżeństwa zawarte w ciągu roku	7,1	6,5	6,5	4,7	5,2	4,8	4,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z Banku Danych Lokalnych

Aby utrzymać dodatnie saldo migracji i niwelować nim skutki ujemnego przyrostu naturalnego należy podnosić atrakcyjność miejscowości gminy, tak aby poziomem życia i jakością usług komercyjnych i publicznych przyciągać nowych mieszkańców i zachęcać mieszkańców do pozostania w Gminie Krzeszowice. Inwestycje ostatnich lat, realizowane przez samorząd gminy, ale także przez inne podmioty publiczne, wpisują się w taki kierunek działania. W kolejnych latach, w celu podnoszenia atrakcyjności gminy, należy przede wszystkim poprawiać połączenia komunikacyjne, w tym szczególnie transportu publicznego w powiązaniu z koleją, oraz dbać o zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i estetykę przestrzeni publicznej. Szansą na uzyskanie wsparcia dla takich działań jest polityka krajowa i regionalna, wpisująca się w takie priorytety planowania na najbliższe lata. Rewitalizacja terenów miejskich i wiejskich oraz budowa centrów usług lokalnych są tym kierunkiem polityki UE, z którego w kolejnych latach, podobnie jak w okresie 2004 – 2013, powinna skorzystać Gmina Krzeszowice.

Dla opisanego kontekstu regionalnego i powiatowego w obszarze problemowym **Rozwój miasta i terenów wiejskich**, przyjętym w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022, przedstawione zostały poniżej wskaźniki monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020 (tabela nr 24), precyzujące wartości, do jakich odnosić się będzie polityka regionalna.

Tabela 24. Wskaźnik przyjęty w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020

Wskaźnik przyjęty w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020			
Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa Małopolska	Wartość szacunkowa 2020 Małopolska
Wskaźnik urbanizacji (rozumiany jako odsetek ludności mieszkającej w gminach o gęstości zaludnienia powyżej 150 os./km ²)	GUS (2009)	73,2%	74,13%
Liczba gospodarstw ekologicznych – pozycja w rankingu województw	MRiRW (2010)	3	1
Stopa bezrobocia wg BAEL	GUS (2009)	• 8,6%	• 6,3%
Dochody gmin per capita z tytułu udziału w podatku PIT w podziale na obszary zurbanizowane i niezurbanizowane zgodnie z kryterium gęstości zaludnienia (150 os./km ²)	GUS (2009)	• 360,44 • 395,2 • 131,5	• 433,48 • 497,13 • 321,76

Dla monitorowania zmian społeczno - gospodarczych w Gminie Krzeszowice warto będzie odnosić się do danych liczbowych, pokazujących strukturę przeznaczenia gruntów na terenie gminy w odniesieniu do lat przed wdrażaniem niniejszej strategii. Udział funkcji mieszkalnej, obszarów przemysłowych, terenów zielonych i innych gruntów w latach 2008-2013 przedstawia tabela nr 25.

Tabela 25. Udział funkcji mieszkalnej, obszary przemysłowe, terenów zielonych, itd. w latach 2008-2013

	Zabudowa mieszkaniowa		Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna		Zabudowa usługowa		Tereny rolne		Zabudowa techniczno-produkcyjna, przemysłowa		Tereny zieleni		Tereny komunikacji	
	pow. w ha	pow. w %	pow. w ha	pow. w %	pow. w ha	pow. w %	pow. w ha	pow. w %	pow. w ha	pow. w %	pow. w ha	pow. w %	pow. w ha	pow. w %
2008	1557,9	12,7	36,8	0,3	233,0	1,9	3680,1	30,0	294,4	2,4	6403,3	52,2	12,2	0,1
2009	1557,9	12,7	36,8	0,3	233,0	1,9	3680,1	30,0	294,1	2,4	6403,3	52,2	12,2	0,1
2010	1557,9	12,7	36,8	0,3	233,0	1,9	3680,1	30,0	294,1	2,4	6403,3	52,2	12,2	0,1
2011	1570,1	12,8	36,8	0,3	233,0	1,9	3680,1	30,0	306,6	2,5	6378,8	52,0	12,2	0,1
2012	1570,1	12,8	36,8	0,3	233,0	1,9	3680,1	30,0	306,6	2,5	6378/8	52,0	12,2	0,1
2013	1570,1	12,8	36,8	0,3	233,0	1,9	3680,1	30,0	306,6	2,5	6378/8	52,0	12,2	0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Diagnostując stan wyjściowy w obszarze strategicznym **Rozwój miasta i terenów wiejskich**, uczestnicy warsztatów wskazali liczne problemy w ujęciu analizy SWOT, na bazie której wypracowano ostatecznie poniższą analizę SWOT.

Tabela 26. Obszar nr 4. Rozwój miasta i terenów wiejskich. Analiza SWOT

Obszar nr 4. Rozwój miasta i terenów wiejskich. Analiza SWOT	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - zrewitalizowane centrum miasta i części sołectw; - atrakcyjność gminy; - tradycje uzdrowiskowe miasta; - infrastruktura techniczna umożliwiająca rozwój budownictwa jednorodzinnego na terenach wiejskich; 	<ul style="list-style-type: none"> - brak planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Krzeszowice; - brak mapy cyfrowej gminy; - duże rozdrobnienie gruntów; - brak zagospodarowania rolniczego części gruntów; - duże rozproszenie zabudowy; - część obszaru miasta wymagająca rewitalizacji; - brak komunikacji drogowej i pieszej w części miasta; - nieuporządkowana przestrzeń publiczna w części sołectw;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja kolei i terenów kolejowych; - programy pomocowe na działania rewitalizacyjne i aktywizację gospodarczą; - prognozy rozwoju obszarów podmiejskich w aglomeracji krakowskiej; - rozwój turystyki ekologicznej i niszowej – szansa na rozwój obszarów wiejskich; - rozpoznawalność marek związanych z gminą – aktywizacja gospodarcza w oparciu o walory naturalne i dziedzictwo kulturowe; 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczone możliwości gminy w zakresie inwestowania; - stagnacja gospodarcza; - pasywność społeczeństwa – brak zaangażowania w sprawy lokalne; - nieuregulowane stany prawne gruntów i nieruchomości;

Po przeprowadzeniu analizy SWOT zaproponowany został do osiągnięcia w latach 2014 – 2022 cel strategiczny, a następnie opisane w dalszej części tego dokumentu cele operacyjne oraz kierunki interwencji.

Tabela 27. Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022

Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022		
Wskaźnik	Dane z 2014 roku	Założenie osiągnięcia wskaźnika w 2022 roku
Procent gminy pokryty planami zagospodarowania przestrzennego	88%	100%
Liczba zrealizowanych projektów z udziałem środków europejskich w zakresie rewitalizacji przestrzeni publicznej (w tym odnowa wsi)	26 szt. (zrealizowane w latach 2007-2014)	10 szt. (zrealizowane w latach 2015 - 2022)
Liczba mieszkańców w terenach wiejskich	22063 osób	23000 osób
Liczba mieszkańców miasta	9921 osób	11000 osób
Saldo migracji	89 osób ²¹	300 osób
Powierzchnia przygotowanej oferty inwestycyjnej gminy	19,12 ha	45 ha

1.7. Kultura, dziedzictwo narodowe i przemysły czasu wolnego

Gmina Krzeszowice to największa gmina powiatu krakowskiego, o powierzchni 139 km kw., licząca 32 tys. mieszkańców, 25 kilometrów do Krakowa, 50 kilometrów do Katowic – to odległości z Krzeszowic do centrów stolic Małopolski i Śląska. Blisko z Krzeszowic jest także do dwu najważniejszych w Polsce regionalnych portów lotniczych – krakowskiego i śląskiego. Kraków Airport w Balicach jest w zasięgu kilkunastu minut jazdy samochodem, śląskie Pyrzowice to odległość niespełna 80 km od Krzeszowic. Te czynniki podnoszą atrakcyjność turystyczną Ziemi Krzeszowickiej, która wyróżnia się nawet w urozmaiconym małopolskim krajobrazie. Jej walory krajobrazowe – jurajskie dolinki, malownicze grupy skał wapiennych i rozległe lasy, kwalifikują większość terenu do obszarów o krajobrazie chronionym.

Znaczna część gminy leży na terenie Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych - znajdują się tu trzy parki krajobrazowe i trzy rezerваты przyrody, a obszar gminy jest bardzo atrakcyjny i może szczycić się urozmaiconą budową geologiczną. Dla ochrony zasobów naturalnych utworzone zostały m.in. trzy obszary należące do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Ziemia Krzeszowicka szczyci się wieloma atrakcyjnymi turystycznie obszarami i jest utkana siatką szlaków turystycznych – pieszych, rowerowych i dydaktycznych. Jest także bogata w kilkadziesiąt zabytków historycznych, spośród których najczęściej odwiedzane są: uzdrowiskowa zabudowa Krzeszowic, Sanktuarium Matki Boskiej Szkaplerznej w Czernej, drewniany kościół w Paczółtowicach i ruiny zamku „Tenczyn” w Rudnie.

²¹ Saldo migracji dane z 2013 r.

Miasto Krzeszowice znane jest z leczniczych wód mineralnych siarczanowo -wapniowo-magnezowo-siarkowych, które są wykorzystywane od XVII w. do leczenia schorzeń reumatycznych, pourazowych i narządu ruchu. W gminie położony jest jeden z największych w Polsce południowej kompleks pól golfowych w Paczółtowicach, Gmina rozbudowała w ostatnich latach bazę sportową i rekreacyjną - hale sportowe, nowe boiska, w tym kompleks boisk ze sztuczną nawierzchnią, zbudowanych w ramach programu ORLIK, a także place zabaw dla dzieci.

Atutem gminy jest blisko 200 km szlaków rowerowych, pieszych i dydaktycznych. Dużą popularnością cieszą się szlaki kulturowe, przebiegające przez Gminę Krzeszowice (Małopolski Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Św. Jakuba w Małopolsce, Szlak Maryjny) lub w niewielkiej odległości od gminy (Szlak Orlich Gniazd, Małopolska Trasa UNESCO) czy szlaki związane z osobą św. Jana Pawła II.²²

Dziedzictwo narodowe i oferta kulturalna są atutami gminy, a z jej placówek kulturalnych korzystają mieszkańcy sąsiednich miejscowości. Działalność o szerokim charakterze kulturalno – sportowym prowadzi Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach, a działalność bibliotekarską, poszerzoną o organizację wydarzeń kulturalnych, prowadzi Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Krzeszowicach. W ujęciu statystycznym ujmowane są tylko niektóre wskaźniki działalności kulturalnej, dostępne w bazie Banku Danych Lokalnych GUS. Poniższa tabela pokazuje dane opracowane przez Miejsko – Gminną Bibliotekę Publiczną w zakresie wypożyczeń, zarejestrowanych czytelników i wielkości księgozbioru.

Tabela 28. Wykaz liczby czytelników, liczby wypożyczeń i wielkości księgozbioru MGBP w latach 2008-2014

Rok	Liczba czytelników	Liczba wypożyczeń	Wielkość księgozbioru
2008	7025	219392	121463
2009	7051	202698	123760
2010	6389	218713	125515
2011	6425	204064	127395
2012	6604	196247	129271
2013	6978	148303	132480
2014	7491	163260	133748

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGBP

Jak wynika z oceny MGBP, w 2010 roku nastąpił nagły spadek liczby czytelników bibliotek, gdyż większość z tych osób wyemigrowała z kraju lub zmieniła miejsce zamieszkania. Kolejne lata wskazują już na nieznaczny wzrost liczby czytelników, co oznacza, że w kolejnych latach powinna ona nadal utrzymać tendencję przyrostu.

²² Por. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 35

Barierą rozwoju turystyki w Gminie Krzeszowice jest mała liczba miejsc noclegowych o dobrym turystycznym standardzie, a liczbę całkowitą miejsc noclegowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Liczba miejsc noclegowych

Rok	Liczba miejsc noclegowych
2008	352
2010	367
2012	268
2013	282
2014	304

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Znaczący spadek liczby miejsc noclegowych w roku 2012 spowodowany był zaprzestaniem prowadzenia usług hotelarskich przez GKS „Świt” w Krzeszowicach oraz czasowym zamknięciem (z powodu rozbudowy) Domu Pielgrzyma w Czernej oraz Ośrodka AGH w Miękinii. W chwili opracowania niniejszej strategii Dom Pielgrzyma został już oddany do użytkowania, ale jeszcze bez części hotelowej. Zakończono także modernizacją Ośrodka AGH w Miękinii, gdzie urządzono miejsca noclegowe na potrzeby gości ośrodka.

Analizując obszar problemowy **Kultura, dziedzictwo narodowe i przemysły czasu wolnego**, przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022, należy go rozpatrywać w kontekście regionalnym, z uwzględnieniem skupienia się w pobliskim Krakowie większości zasobów, tworzących małopolską markę turystyczną i dziedzictwa kulturowego.

W procesie włączania mieszkańców w rozwiązywanie problemów gminy oraz w budowanie akceptowalnego społecznie dokumentu programującego rozwój gminy na lata 2014 – 2022, podczas warsztatów strategicznych, a następnie dokonując ostatecznej oceny metodą analizy SWOT na posiedzeniu Konwentu Strategicznego, wskazano następujące silne i słabe strony potencjału w tym obszarze oraz uwzględniono następujące szanse i zagrożenia rozwoju tej dziedziny życia w gminie (ujęte w tabeli nr 30).

Tabela 30. Obszar nr 5. Kultura, dziedzictwo narodowe i przemysły czasu wolnego, Analiza SWOT

Obszar nr 5. Kultura, dziedzictwo narodowe i przemysły czasu wolnego. Analiza SWOT	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego; - wysoka wartość przestrzeni publicznej; - bogactwo szlaków turystycznych; - aktywne organizacje społeczne; - publiczne instytucje kultury (MGBP, CKiS, Państwowa Szkoła Muzyczna); 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kompleksowego podejścia do zasobów przestrzeni publicznej; - migracje mieszkańców; - mała promocja zasobów gminy; - ograniczona baza lokalowa instytucji kultury; - brak kąpieliska w gminie;

- rozwinięta sieć bazy sportowo- rekreacyjnej; - potencjał kapitału ludzkiego – środowiska twórców, sportowców, społeczników;	- brak dostępnego w dobrym miejscu punktu informacji turystycznej w gminie;
Szanse	Zagrożenia
- bliskość środowisk i bazy Krakowa oraz Śląska; - programy pomocowe – szansa na środki zewnętrzne - zmiana preferencji spędzania wolnego czasu – oczekiwania imprez oraz wydarzeń integracyjnych i rozrywkowych blisko miejsca zamieszkania; -integracja produktów turystycznych na poziomie regionalnym;	- konkurencja w zdobywaniu środków zewnętrznych; - stagnacja gospodarki wpływająca na aktywność obywateli; - bariery biurokratyczne, prawne; - wzrost konkurencyjności i atrakcyjności ofert usług publicznych innych gmin;

Weryfikacja osiąganych celów w obszarze **Kultura, dziedzictwo narodowe i przemysł czasu wolnego**, powinna odbywać się w oparciu o wskaźniki, które gromadzone są w badaniach statystycznych i dzięki temu są łatwiej osiągalne. Dla monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022 przyjęto wskaźniki przedstawione w poniższej tabeli nr 31.

Tabela 31. Wskaźniki realizacji celu przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022

Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022	
Wskaźnik	Założenie osiągnięcia wskaźnika w 2022 roku
Liczba zmodernizowanych obiektów turystyczno- rekreacyjnych	6 ²³
Liczba czytelników MGBP	8 000
Liczba wypożyczeń w MGBP	170 000
Liczba kampanii promocyjnych	2 /rok

Po dokonaniu analizy SWOT obszaru Kultura, dziedzictwo narodowe i przemysł czasu wolnego uczestnicy warsztatów zaproponowali do realizacji wymienione dalej zadania oraz kierunki interwencji, wynikające z wyboru najważniejszych problemów i celów planowanych do osiągnięcia do 2022 roku.

1.8. Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne

Dzisiejsze bogactwo środowiska naturalnego oraz kapitał społeczny Gminy Krzeszowice wymagają szczególnej troski ze strony władz samorządowych. W obszarze **Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne**, przyjętym jako jeden z obszarów strategicznych w planowaniu rozwoju Gminy Krzeszowice do roku 2022, należy określić najważniejsze problemy, jakie dotyczą mieszkańców gminy i zapewnienia im warunków do życia w czystym środowisku i z gwarancją bezpieczeństwa w zakresie usług społecznych, w tym usług służby zdrowia i pomocy społecznej.

²³ Liczba zmodernizowanych obiektów w latach 2014-2022

Rozpatrując czynniki mające wpływ na jakość życia szczególne miejsce należy poświęcić zapewnieniu dostępu do czystej wody i zabezpieczeniu prawidłowego zagospodarowania ścieków komunalnych. W obliczu ograniczonych zasobów wód o dobrych klasach czystości, istotna jest informacja zawarta w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020, z której wynika, że: *Od 2000 roku widoczny jest spadek poboru wody dla celów komunalnych. W 2009 roku pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zmalał o 44% w stosunku do roku 2005, wynosząc 524,2 hm³. Na cele produkcyjne pobrano – 55,1% wody, do eksploatacji sieci wodociągowej – 30,3%, zaś do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych – 14,6%. W omawianym okresie zużyto 463,3 hm³ wody (o 47,7% mniej niż w roku 2005). Zużycie wody na potrzeby przemysłu stanowiło 58,3% (77,7% w 2005); z wodociągów sieciowych – 25,2% (22,9% w 2005); zaś do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie – 16,5% (9,4% w 2005). Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 26,9 m³.*²⁴

Na podstawie danych gminnej spółki komunalnej Wodociągi i Kanalizacja Krzeszowice Sp. z o.o. wynika, że w ostatnich latach można zaobserwować także w Gminie Krzeszowice tendencje spadkowe zużycia wody i odprowadzania ścieków. Spadek obserwuje się głównie w odniesieniu do podmiotów gospodarczych. Spowodowane jest to – w ocenie spółki – coraz słabszą kondycją firm lub ich likwidacją, co odbija się mniejszym zapotrzebowaniem. W efekcie może dojść do powstania problemu spadku sprzedaży wody podmiotom gospodarczym, co może wpłynąć na zwiększenie ceny za 1 m³ wody dla każdego odbiorcy.

W związku z kończącą się w 2015 roku inwestycją pn. „Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Krzeszowice – dorzecze Rudawy” prowadzone będą podłączenia do kanalizacji sanitarnej obiektów objętych tym projektem. Spowoduje to w najbliższych dwóch latach znaczny wzrost ilości odprowadzanych ścieków.

Zapotrzebowanie na wodę wśród odbiorców (w latach 2009-2014) oraz ilość odprowadzonych ścieków (w latach 2008-2014) przedstawiają tabele nr 32 i 33.

Tabela 32. Zapotrzebowanie na wodę w gminie w latach 2009-2014

Zapotrzebowanie na wodę w gminie w latach 2009-2014 (m³)						
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
osoby fizyczne	741 297	758 429	745 711	747 520	738 723	730 910
podmioty gospodarcze	429 635	383 185	363 671	341 886	315 396	292 891
Ogółem	1 170 932	1 141 614	1 109 382	1 089 406	1 054 119	1 023 801

Źródło: Wodociągi i Kanalizacja Krzeszowice Sp. z o.o. Brak możliwości uzyskania danych z 2008 r. z rozbitciem na podmioty i osoby fizyczne. Do podmiotów gospodarczych zaliczone zostały Wspólnoty Mieszkaniowe oraz Spółdzielnie Mieszkaniowe.

²⁴ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 53

Tabela 33. Ilość odprowadzonych ścieków w latach 2008-2014

	Ilość odprowadzonych ścieków w latach 2008-2014 (m ³)						
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ilość	533 866	605 905	589 188	528 967	524 639	521 473	542 567

Źródło: Wodociągi i Kanalizacja Krzeszowice

Gmina Krzeszowice w znacznej części ma zapewnione dostawy wody komunalnej z zasobów wód głębinowych, co odróżnia ją od większości województwa, którego gospodarka komunalna aż w 66,4% bazuje na wodzie powierzchniowej. Na stopień degradacji i zanieczyszczenia zasobów wodnych zarówno w Gminie Krzeszowice, jak i w Małopolsce, w znacznym stopniu wpływa ilość wytwarzanych ścieków, które nie trafiają do oczyszczalni.

Jak stwierdzono w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020: W 2009 roku w Małopolsce do wód powierzchniowych lub do ziemi odprowadzono 486,7 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych (45,8% mniej niż w 2005). Na ścieki przemysłowe przypadało 81,9% (89,5% w 2005), a pozostałe 18,1% (10,5% w 2005) na ścieki komunalne. Ilość ścieków wymagających oczyszczania wykazywała w ciągu minionej dekady tendencję malejącą. W ciągu ostatnich lat województwo jest coraz lepiej wyposażone w infrastrukturę techniczną. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej w 2009 roku wynosiła 17,3 tys. km (24,6% więcej niż w 2005), a długość sieci kanalizacyjnej w relacji do 2005 roku wzrosła o 9,3% i wyniosła 9,5 tys. km. W omawianym roku działało w regionie 318 oczyszczalni ścieków (81 przemysłowych i 237 komunalnych), z których korzystało ok. 55,0% ludności (w 2005 – 51,6%).²⁵

W wyniku ukończenia realizacji dużego projektu pn. „Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Krzeszowice – dorzecze Rudawy” Gmina Krzeszowice będzie w znacznym stopniu odbiegała na korzyść pod względem liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej. Szacuje się – według danych spółki komunalnej Wodociągi i Kanalizacja Krzeszowice Sp. z o.o. – że po oddaniu inwestycji z sieci kanalizacyjnej będzie mogło korzystać ok. 90 proc. mieszkańców gminy.

Nadal jednak pozostaną całe sołectwa i części miasta nie posiadające dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej co wymagać będzie wspólnych działań gminy i jej spółki. Nowym problemem, uwidocznionym w ostatnich latach stała się niewydolność sieci kanalizacji deszczowej, uciążliwa szczególnie w mieście podczas gwałtownych opadów.

W kategorii bezpieczeństwa mieszkańców gminy należy uwzględnić także takie czynniki, jak pomoc rodzinie w ramach polityki społecznej.

²⁵ Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku, str. 54

Jak wynika z danych zawartych w Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, opisujących problem pomocy społecznej:

- *Odsetek osób korzystających z różnych form pomocy społecznej w powiecie krakowskim w 2010 r. wyniósł 4,83% ogółu mieszkańców i był zdecydowanie niższy zarówno od średniej wojewódzkiej wynoszącej 8%, jak i przeciętnej dla kraju wynoszącej około 10%.²⁶*
- *Najczęstszym powodem udzielania wsparcia było ubóstwo (55% beneficjentów). Innymi głównymi motywami udzielania wsparcia były: długotrwała choroba (44%), bezrobocie (35%), niepełnosprawność (31%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (25%) czy potrzeba ochrony macierzyństwa (16%).²⁷*

Politykę wsparcia osób w trudnych sytuacjach życiowych na poziomie Gminy Krzeszowice realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach, który jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Gminy Krzeszowice, która wykonuje zadania pomocy społecznej w gminie oraz inne zadania zlecone ustawami, a także zadania wynikające z innych ustaw, które wykonywane są na podstawie upoważnienia wydanego przez organ gminy. GOPS jest instytucją odpowiedzialną także za kreowanie lokalnej polityki społecznej na poziomie gminy.

GOPS jest głównym inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różne środowiska na rzecz przede wszystkim wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z roku na rok przeprowadza otwarty konkurs ofert na prowadzenie środowiskowego domu samopomocy. Co roku Caritas Archidiecezji Krakowskiej podejmuje się realizacji zadania, które polega na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Woli Filipowskiej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Placówka przeznaczona jest dla 32 osób, które z powodu zaburzeń psychicznych mają trudności z prawidłowym funkcjonowaniem w środowisku społecznym i przez cały rok uczestniczą w zajęciach na podstawie decyzji administracyjnej GOPS.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Są to priorytetowe zadania na kolejne lata. Ponadto nie przewiduje się trendów zwykłych, dotyczących zwiększenia liczby osób uczęszczających na zajęcia.

Placówki wsparcia dziennego w Krzeszowicach i Tenczynku realizują zadania wskazane w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Po uprzednim przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego, w ostatnich latach Gmina Krzeszowice zlecała prowadzenie i zapewnienie

---

²⁶ Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, załącznik do uchwały Rady Powiatu w Krakowie z dnia 29 maja 2013 roku, str. 30

²⁷ Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, załącznik do uchwały Rady Powiatu w Krakowie z dnia 29 maja 2013 roku, str. 31

miejsce w placówkach wsparcia dziennego dla 60 dzieci z terenu gminy organizacji pozarządowej - Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

Ponadto na terenie gminy działają jednostki pomocy społecznej prowadzone przez samorząd powiatu krakowskiego: Dom Pomocy Społecznej w Czernej oraz Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Miękinii.

W Gminie Krzeszowice skalę pomocy społecznej obrazuje poniższa tabela, zawierająca informację o placówkach wsparcia oraz o liczbie podopiecznych, korzystających z różnych form pomocy społecznej.

Tabela 34. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz liczba podopiecznych w latach 2008 - 2014

Nazwa i adres instytucji	Liczba ośrodków znajdujących się na terenie Gminy	Liczba podopiecznych						
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach ul. Kościuszki 43 32-065 Krzeszowice	1	1 206	1 484	1 257	1 427	1 517	1 285	1 289
Środowiskowy Dom Samopomocy Wola Filipowska 580 32-065 Krzeszowice	1	32	32	32	32	32	32	32
Dom Pomocy Społecznej Czerna 110 32-065 Krzeszowice	1	95	95	95	95	95	95	95
Placówka Wsparcia Dziennego w Krzeszowicach ul. Długa 22 32-065 Krzeszowice	1	40	40	40	40	40	30	30
Placówka Wsparcia Dziennego w Tenczyнку ul. Ks. Mądryka 21A 32-067 Tenczynek	1	40	40	40	40	40	30	30
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Dom Dziecka w Miękinii Miękinia 198 32-065 Krzeszowice	1	24	24	24	24	24	24	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Inną formą pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej są dodatki mieszkaniowe, których wartość także z roku na rok jest coraz większa (blisko czterokrotny wzrost kwot dodatków w okresie lat 2008 – 2014). Wypłata dodatków mieszkaniowych, zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, jest zadaniem własnym gminy. W okresie ostatnich lat także liczba wypłaconych zasiłków uległa zwiększeniu z niespełna siedmuset do tysiąca sześciuset w 2012 roku i tysiąca sześciuset osiemdziesięciu dwóch w 2014 roku, co obrazuje skalę coraz większego problemu – dane te zawarte są w poniższej tabeli nr 35.

Tabela 35. Dodatki mieszkaniowe

Rok	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych
2008	115 759 zł	698
2009	169 494 zł	1 009
2010	229 707 zł	1 184
2011	263 676 zł	1 360
2012	327 913 zł	1 600
2013	373 096,74 zł	1547
2014	440 282,03 zł	1682

Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach

Jak wynika z powyższego zestawienia, problemy społeczne narastają, co skutkuje zwiększoną liczbą osób, którym gmina stałej pomocy. Inną sferą bezpieczeństwa obywateli jest zapewnienie usług zdrowotnych mieszkańcom gminy. Zadanie to mogą realizować publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Ich liczbę oraz liczbę pacjentów objętych opieką na terenie Gminy Krzeszowice (dane pochodzą z Małopolskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia) obrazuje tabela nr 36.

Tabela 36. Liczba SP ZOZ i NZOZ wraz z liczbą pacjentów w latach 2008-2014

ROK	publiczne		niepubliczne	
	Liczba świadczeniodawców	Liczba pacjentów	Liczba świadczeniodawców	Liczba pacjentów
2008	2	14337	1	1220
2009	2	15544	1	1283
2010	2	15494	1	1248
2011	2	14156	2	1713
2012	2	14194	2	2060
2013	2	21338	2	2211
2014	2	23520	2	2194

Źródło: dane Narodowego Funduszu Zdrowia

Bezpieczeństwo ekologiczne

Zasoby przyrodnicze oraz formy jej chronienia stanowią także o bezpieczeństwie ekologicznym, wpływającym na warunki życia człowieka oraz zachowanie możliwie nienaruszonego stanu przyrody, dostępu do czystej wody i korzystanie z nieskażonego środowiska naturalnego. Walorem Gminy Krzeszowice jest duży udział lasów w całości powierzchni gminy (około 34,4 %) oraz dobry dostęp do źródeł wody pitnej. Na terenie Gminy Krzeszowice wyznaczono trzy parki krajobrazowe, trzy obszary Natura 2000 i trzy rezerwy przyrody. Jest tutaj 55 pomników przyrody i 3 stanowiska dokumentacyjne.

Poszczególne formy ochrony przyrody nakładają się na siebie i połączone są szlakami turystycznymi, łączącymi również istniejące zabytki architektury.

Charakterystyka liczbowa obiektów dziedzictwa przyrodniczego oraz ich obszar wskazują na duży potencjał środowiska przyrodniczego, który jest atutem przy określaniu jakości życia, ale też zobowiązaniem dla różnych szczebli władzy publicznej i mieszkańców do dbałości o bogactwo przyrody.²⁸ Parki krajobrazowe położone częściowo na terenie Gminy Krzeszowice to: Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie (pow. 20686,1 ha), Tenczyński Park Krajobrazowy (pow. 13658,1 ha), Rudniański Park Krajobrazowy (pow. 5813,9 ha).

Na terenie Gminy Krzeszowice występują trzy Obszary Natura 2000 i są to obszary zakwalifikowane jako obszary mające znaczenie dla wspólnoty:

- Obszar PLH20005 „Dolinki Jurajskie” o ogólnej powierzchni 886,51 ha;
- Obszar PLH120034 „Czerna” o powierzchni 76,39 ha;
- Obszar PLH120044 „Krzeszowice” o powierzchni 40,1 ha.

Rynek pracy

W sferze bezpieczeństwa ujmowane jest także bezpieczeństwo ekonomiczne, warunkowane przede wszystkim możliwością znalezienia pracy i osiągnięcia stabilnej sytuacji życiowej, gwarantującej warunki życia i rozwoju rodziny. Sytuację na rynku pracy w powiecie krakowskim, opisuje Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, bazująca na stosunkowo aktualnych danych, co istotne oddających warunki, jakie panują w powiecie, do którego należy Gmina Krzeszowice. Sytuację społeczną, w kontekście wykraczającym poza rynek pracy, lecz ujmującą także szerzej pojmowane warunki życia i dostęp do usług w powiecie krakowskim przedstawia się w tym dokumencie następująco:

- *Rok 2011 przyniósł wyhamowanie wzrostu stopy bezrobocia, co uznać można za oznakę wychodzenia z kryzysu gospodarczego. Spadek stopy bezrobocia wyniósł 6,7%, stanowiąc drugi co do wielkości wynik spośród powiatów Małopolski.*
- *W strukturze bezrobotnych istotnemu spadkowi uległa liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Długotrwale bezrobotni stanowili 36,7% ogółu zarejestrowanych w rejestrze Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego.*
- *W 2010 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 88 tys. mieszkańców, tj. jedynie jedna trzecia ludności Powiatu Krakowskiego.*
- *Na przestrzeni ostatnich 5 lat obserwuje się stałą tendencję wzrostową w długości sieci wodociągowej (przyrost o 6,8%) oraz kanalizacyjnej (przyrost o 50%). Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej wzrosła w tym czasie o 7,9%, natomiast z sieci kanalizacyjnej o 21,4%.*
- *Długość rozdzielczej sieci gazowej wzrosła od 2006 r. o około 3%, natomiast liczba korzystających z niej gospodarstw domowych zwiększyła się o 10% (8% ludności).*

---

²⁸ Źródła: <http://www.zpkwm.pl/krakow/>; <http://www.krzeszowice.pl/>; <http://krakow.rdos.gov.pl/>

- *Infrastruktura energetyczna wymaga ciągłej i systematycznej modernizacji w celu zapewnienia mieszkańcom Powiatu bezpieczeństwa energetycznego, niezależnie od warunków atmosferycznych.*
- *Powiat Krakowski charakteryzuje się wysoką dynamiką przyrostu zasobów mieszkaniowych, w ciągu ostatnich 5 lat przekraczającą 8,5%. Powierzchnia użytkowa lokali wzrosła w tym okresie o 15%.*
- *Statystyczny mieszkaniec Powiatu Krakowskiego miał w końcu 2010 r. do dyspozycji 29,2 m² mieszkania.²⁹*

Według danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego, struktura bezrobotnych z Gminy Krzeszowice z podziałem na grupy wiekowe i płeć osób zarejestrowanych w latach 2007 - 2014 r. przedstawiała się następująco:

Tabela 37. Struktura bezrobotnych w gminie Krzeszowice w latach 2007 – 2014

Bezrobotni zarejestrowani (osoby)								
rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	1068	940	1196	1468	1381	1447	1503	1331
mężczyźni	384	359	559	692	611	680	705	646
kobiety	684	581	637	776	770	767	798	685

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z Banku Danych Lokalnych

Podczas warsztatów strategicznych dokonano analizy sytuacji Gminy Krzeszowice w obszarze **Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne** oraz uzgodniono zapis analizy SWOT, wybierając najważniejsze czynniki determinujące ten obszar, tj. silne strony oraz słabe strony, a także szanse i zagrożenia dla osiągnięcia rozwoju w tym obszarze.

Wychodząc z analizy SWOT dokonanej na warsztatach, zaproponowano zdefiniowanie najważniejszych do rozwiązania w perspektywie 2020 roku problemów, do których przypisano cele i wynikające z ich założenia zadania. Poniższa analiza jest wynikiem analiz SWOT w obszarze **Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne**.

²⁹ Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013 – 2020, załącznik do uchwały Rady Powiatu w Krakowie z dnia 29 maja 2013 roku, str. 29

Tabela 38. Obszar nr 6. Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne. Analiza SWOT

Obszar nr 6. Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne. Analiza SWOT	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - bogactwo przyrodnicze: 3 parki krajobrazowe, rezerwy przyrody, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytek ekologiczny; - zdrowa woda pitna, nie wymagająca uzdatniania; - zasoby wód leczniczych; - uzdrowski charakter miasta; - zwarte obszary leśne i parkowe; - aktywne organizacje ekologiczne; - liczne i dobrze wyposażone jednostki OSP; - istniejący element system ostrzegania meteorologicznego; - doświadczenie w realizacji projektów ekologicznych (AZBEST STOP..., Żyjmy Ekoenergetycznie...); - przeprowadzona termomodernizacja placówek oświatowych w gminie; - Ośrodek Rehabilitacji Narządu Ruchu w Krzeszowicach budujący uzdrowski charakter miasta i gminy; 	<ul style="list-style-type: none"> - słaba świadomość ekologiczna mieszkańców; - brak programu ograniczania niskiej emisji; - brak identyfikacji i oszacowania wykorzystania zasobów wody pitnej; - brak programu ograniczenia zamulania wód po opadach; - brak programu likwidacji azbestu z budynków w gminie; - brak projektów kontynuacji działań termomodernizacyjnych w budynkach komunalnych; - brak kompleksowych programów wspomagania osób w trudnych sytuacjach życiowych; - brak doświadczeń z funkcjonowania w gminie podmiotów ekonomii społecznej;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - rosnące zapotrzebowanie na usługi rehabilitacyjne - rozwój turystyki ekologicznej; - edukacja ekologiczna prowadzona przez wiele instytucji publicznych i organizacji społecznych; - urynkowanie części usług zdrowotnych – możliwość powstawania nowych podmiotów w tej branży; 	<ul style="list-style-type: none"> - zaburzenia ekosystemu (lisy, dziki, sroki, rośliny inwazyjne); - słabe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; - zabudowywanie terenów podmokłych i zagrożonych zalaniem; - kumulacja przemysłu wydobywczego w gminie (wpływ na jakość życia mieszkańców, poziom wód, lasy); - uciążliwość wynikająca z wzrostu ruchu kołowego; - przerywanie korytarzy ekologicznych; - ubożenie części społeczeństwa, powstawanie grup osób długotrwale wykluczonych z rynku pracy;

Monitorując wykonanie założeń dla gminnej strategii rozwoju w obszarze problemowym **Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne** warto odnosić się do wskaźników przyjętych dla Małopolski i podobnych działań. Wskaźniki dla regionu przedstawia tabela nr 39.

Tabela 39. Obszar problemowy przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022 - Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne – dane dla regionu Małopolski

Wskaźnik przyjęty w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 - 2020			
Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa Małopolska	Wartość szacunkowa 2020 Małopolska
Odsetek ludności korzystającej z: - kanalizacji sieciowej, - wodociągów sieciowych (% ogółu mieszkańców)	GUS (2009)	• 51,9 • 75,3	• 61,8 • 89,0
Odpady komunalne zebrane selektywnie z odpadów komunalnych ogółem (%)	GUS (2009)	11,5	21,65
Zgony według przyczyn na 100 tys. mieszkańców: - nowotwory - zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania - choroby układu krążenia - umieralność noworodków na 100 tys. żywych urodzeń	GUS (2009)	• 233,6 • 0 • 444,5 • 499,0	• 234,0 • 3,0 • 415,0 • 300,0
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym (%)	GUS (2009)	15,6	13,0
Spoleczne poczucie bezpieczeństwa (%)	GUS (2009)	58,7	65,0

Dla gminnej polityki w obszarze **Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne** przyjęto następujące wskaźniki realizacji celu, odnoszące się do tendencji z lat 2003 – 2012, w założeniu monitorowania ich do 2022 roku:

Tabela 40. Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022

Wskaźnik realizacji celu przyjęty w Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 - 2022				
Wskaźnik	Dane z 2003 roku	Dane z 2007 roku	Dane z 2012 roku	Założenie osiągnięcia wskaźnika w 2022 roku
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności				
• Wodociągi	• 93,7	• 94,2	• 94,5	96
• Kanalizacja	• 30,9	• 40,1	• 42,2	90
Szpitala i ośrodki opiekuńczo - lecznicze	• 2	• 2	• 3	• 5
Ochrona środowiska				
Gminne oczyszczalnie komunalne	• 1	• 2	• 3	• 4
Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej				
• Obszary prawnie chronione ogółem (ha)	• 8841,8	• 9143,5	• 9142	• 9142
• Rezerwaty przyrody (ha)	• 648,6	• 648,1	• 648,1	• 648,1
• Parki krajobrazowe razem(ha)	• 8841,9	• 9139,8	• 9139,8	• 9139,8
• Rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych(ha)	• 648,7	• 648,5	• 648,7	• 668,7
• stanowiska dokumentacyjne (ha)	• b.d.	• 4,1	• 2,6	• 2,6
• pomniki przyrody ogółem (szt.)	• 64	• 61	• 56	• 56
• użytek ekologiczny	• 0	• 0	• 0	• 1

Zaproponowane powyżej wskaźniki dla Strategii Rozwoju Gminy Krzeszowice na lata 2014 – 2022, będą służyły weryfikowaniu postępu we wdrażaniu zapisów strategii w życie. Ich różnorodność i duża liczba jest uzasadniona dużą złożonością problemów zawartych w obszarze **Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne**.